DET JURIDISKE FAKULTET
UNIVERSITETET I BERGEN

NOTAT
til
fakultetsstyret

Jnr.09/ Arkiv	Sak nr. 34/09 Styremøte 19.05.09

I. ØKONOMISTATUS PER APRIL 2009
II. TILLEGGSINFORMASJON, PROGNOSER OG VURDERINGER

Regnskapet presenteres for fakultetsstyret i fire deler:

1. GA (Annum),
2. Stipendiatprosjektet
3. Grunnbevilgning utenom GA og stipendiatprosjektet
4. BOA (bidrag og oppdragsaktivitet)

Regnskapet måles opp mot budsjettet vedtatt 27/01-09. Denne rapporten vil derfor avvike noe fra rapporteringen til universitetet sentralt da vi der rapporterer på tall spilt inn til universitetet i september 08 som Juridisk fakultets mål for 2009. Her oppgav administrasjonen fakultetets forventede annumsinntekter og disse er litt lavere enn de som ble vedtatt i fakultetets budsjett.

1. (GA) Annum

			Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil i år	Avvik %
1.	Innt.	3 inntekter	-76 519 000	-26 016 000	-27 346 268	1 330 268	5,1%
		Sum	-76 519 000	-26 016 000	-27 346 268	1 330 268	5,1%
	Kostn.	4 varek.	500 000	30 000	39 020	-9 020	-30,1%
		5 lønn	55 841 081	20 450 400	20 920 206	-469 806	-2,3%
		6-7 adk.	5 409 919	1 668 800	1 659 534	9 266	0,6%
		8-9 annet	13 253 000	4 418 000	3 157 463	1 260 537	28,5%
		Sum	75 004 000	26 567 200	25 776 223	790 977	3,0%
	Sum		-1 515 000	551 200	-1 570 045	2 121 245	384,8%
2.	Overf.	890 overf.	1 515 000	-240 200	1 514 919	-1 755 119	-730,7%
		Sum	1 515 000	-240 200	1 514 919	-1 755 119	-730,7%
	Sum		1 515 000	-240 200	1 514 919	-1 755 119	-730,7%
Sum Total			0	311 000	-55 126	366 126	117,7%

Inntekter

Inntektssiden er kr 1,3 millioner høyere enn budsjettert. Forklaringen er bl.a. at fakultetet i januar fikk overført kr 2.000.000 som ble bevilget i desember 2008, mens denne summen i budsjettet er fordelt jevnt over året.

Kostnader

Lønn (5)

Det foregår en opprydning i lønnsføringene. En del personer er ført på feil art (ex:stipendiat i stedet for vitenskapelig), og noen er ført på prosjekt i stedet for annum og motsatt. Av den grunn er det vanskelig å kommentere tallene i tabellen over. Det tas i stedet utgangspunkt i avvik fra vedtatt budsjett.

Avvikene på lønnsbudsjettet kan oppsummeres i 3 hovedpunkter (alle tall inkl sosiale omkostninger):

1. *Vakanser*
   Pr april er det budsjettert med kr 800.000 i vakanser. Regnskapet viser kr 135.000. En lineær fremskrivning hvor det antas at vakansen blir som for perioden januar-april, viser et avvik på kr 1,8 millioner ved årets slutt.

2. *Forlengelser*
   Det er innvilget forlengelser utover budsjettet med kr 340.000

3. *Timelærerbudsjettet(undervisning og sensur)*
   Budsjettet er fordelt ikke-lineært utover året etter erfaringstall fra de 3 foregående årene. Avviket pr april er kr 850.000. Budsjettpostene undervisning og sensur var i utgangspunktet stramt budsjettert og som det framgår av vedlegg 1 er det en rekke usikkerhetsmoment knyttet til budsjetteringen av denne posten. Dekan og fakultetsdirektør antar at overforbruket er reelt og at frykter for at det kan øke ytterligere

Driftsutgifter (6-7 - andre driftskostnader) –

Regnskapet pr april viser et lite avvik fra budsjett. Store poster som Reiser (kr 1.200.000), Bevertning (270.000) og Diverse (kr 280.000) bruker mindre enn budsjettert.

Det er ingenting som skulle tilsi at denne delen av budsjettet ikke skulle holde.

Annet (8-9) -

Denne delen av regnskapet viser de interne kostnadene innad på fakultetet eller mellom fakultetet og universitetet. De store og usikre postene er overheadinntekten og fakultetets egenandel til prosjektene. Noen av egenandelene må av tekniske årsaker føres som lønn og ikke rene egenandeler.

PA-modulen, hvor alle nye prosjekter registreres, sørger for automatiske føringer mot denne delen av annum. Pr april er det budsjettert med kr 2,5 mill mer i egenandel enn regnskapsført, samtidig som at dekningsbidragsinntektene er kr 600.000 lavere enn budsjettert.

Det er foreløpig ikke grunnlag for å anta at kostnadene i denne delen av budsjettet blir vesentlig annerledes enn budsjettert.

2. Stipendiatprosjektet

			Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil i år	Avvik %
1.	Innt.	3 inntekter	-12 077 000	-4 024 000	-4 108 000	84 000	2,1%
		Sum	-12 077 000	-4 024 000	-4 108 000	84 000	2,1%
	Kostn.	5 lønn	13 878 000	5 013 000	5 030 447	-17 447	-0,3%
		6-7 adk.	83 000	0	0	0	
		8-9 annet	-1 794 000	-598 000	0	-598 000	-100,0%
		Sum	12 167 000	4 415 000	5 030 447	-615 447	-13,9%
	Sum		90 000	391 000	922 447	-531 447	-135,9%
2.	Overf.	890 overf.	-90 000	-90 000	-89 651	-350	-0,4%
		Sum	-90 000	-90 000	-89 651	-350	-0,4%
	Sum		-90 000	-90 000	-89 651	-350	-0,4%
Sum Total			0	301 000	832 797	-531 797	-176,7%

Avviket på lønn er lavt, men vil øke som følge av vedtatte forlengelser utover budsjett. Foreløpig prognose viser en merkostnad på kr 200.000 som må salderes mot Annum ved årets slutt.

Kostnadene under ”8-9 annet” er intern subsidiering fra Annum. Disse kostnadene føres mai-09.

2010
For 2009 er det budsjettert med 25,4 årsverk på stipendiatprosjektet. Etter at budsjetterte ansettelser i 2009 er besatt, ligger 2010 budsjettet foreløpig inne med 22,4 årsverk. De lavere lønnsutgiftene i 2010 vil da redusere behovet fakultetet har for å subsidiere stipendiatprosjektet med anslagsvis kr 1,65 millioner.

Oppsummering av Annum og Stipendiatprosjektet:

Overforbruk og forpliktelser fra 2008	1.515.000
Avvik på vakansebudsjettet	1.800.000
Merforbruk som følge av forlengelser på Annum	340.000
Merforbruk på timelærerbudsjettet	850.000
Merforbruk som følge av forlengelser på Stipendiatprosjektet	200.000
Totalt	**4.650.000**

Anslaget viser at overforbruket på Annum ved utgangen av 2009 blir omtrent kr 4,65 millioner dersom det ikke iverksettes sparetiltak. Av dette er kr 1,515 mill fra 2009 mens de resterende kr 3.15mill er fra 2009.

3. Grunnbevilgning utenom GA og stipendiatprosjektet

		Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil i år	Avvik %
Innt.	3 inntekter	-178 000	-162 000	-311 750	149 750	92,4%
	Sum	-178 000	-162 000	-311 750	149 750	92,4%
Kostn.	5 lønn	0	0	3 834	-3 834	
	6-7 adk.	628 000	0	62 754	-62 754	
	Sum	628 000	0	66 588	-66 588	
Overf.	890 overf.	-450 000	-450 000	-450 031	31	0,0%
	Sum	-450 000	-450 000	-450 031	31	0,0%
Sum Total		0	-612 000	-695 193	83 193	13,6%

Her regnskapsføres øremerkede bevilgninger til bl.a. likestillingsarbeid. Saldoene på disse prosjektene er en del resultatet til fakultetet.

Fakultets totale resultat for 2008 viste ca 1 million i overforbruk. I tillegg hadde fakultetet forpliktelser til disse prosjektene på ca kr 500.000. Dermed blir Annums andel av underskuddet kr 1,5 millioner.

4. Bidrags og oppdragsvirksomheten (BOA)

		Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil i år	Avvik %
Innt.	3 inntekter	-9 000 000	-3 038 400	-3 812 963	774 563	25,5%
	Sum	-9 000 000	-3 038 400	-3 812 963	774 563	25,5%
Kostn.	5 lønn	7 500 000	2 666 400	1 948 014	718 386	26,9%
	6-7 adk.	2 920 000	730 300	400 607	329 693	45,1%
	8-9 annet	-720 000	-240 000	162 823	-402 823	-167,8%
	Sum	9 700 000	3 156 700	2 511 444	645 256	20,4%
Overf.	890 overf.	-700 000	-118 300	-4 318 747	4 200 447	3 550,7%
	Sum	-700 000	-118 300	-4 318 747	4 200 447	3 550,7%
Sum Total		0	0	-5 620 266	5 620 266	

Budsjettet er ihht innspill fakultetet kom med til universitetet i september 2008 over mål for BOA i 2009.

Den største andelen av aktiviteten under BOA regnskapsføres nå under den nye prosjektmodulen PA. Modulen foretar en del automatposteringer på bakgrunn av innrapporterte data fra fakultetet. Alle føringene her er ikke på plass enda, noe som vanskeliggjør en analyse.

Det vi kan lese ut fra tallene er at aktiviteten er høyere enn antatt i fakultetets innspill til sentraladministrasjonen i september 2008.

II. Tilleggsinformasjon, prognoser og vurderinger
Det har fremgått av saksdokumentene til budsjettfordelingen at budsjettet for 2009 er særdeles trangt. Fakultetsstyret har tidligere behandlet en rekke forslag til kutt i studietilbudet og forskningsaktiviteten for å bringe budsjettet i balanse. Som det går fram ovenfor av del I av notatet viser utviklingen likevel alt nå at forbruket ligger vesentlig over budsjettet for 2009 slik det er gjort rede for ovenfor.

Dekan og fakultetsdirektør vil her knytte noen kommentarer til den generell utviklingen av fakultetets økonomiske situasjon og komme med noen innspill for videre drøfting og eventuelle vedtak.

1. Sammenheng mellom 2009-budsjettet og 2010-budsjettett
Det juridiske fakultet fikk en styrking av budsjettet både gjennom 2008 og ved 2009-budsjettet. Det er grunn til å kunne vente at fakultetet vil få en styrking også i kommende år. Av moment som bør tale for en styrking av Det juridiske fakultet kan nevnes

- Risautvalgets innstilling og universitetsstyrets oppfølging av denne
- Utsagn fra rektor i valgkampen om styrking av Det juridiske fakultet
- Situasjonen ved fakultetet Oslo hvor det er inngått en forpliktende avtale om opptrappingsplan som gradvis skal øke ressursgrunnlaget pr student. Dette var nødvendig da også Oslo har et svakt ressursgrunnlag, men det er verd å merke seg at de likevel hadde kr. 11.000 mer student enn oss da planen ble vedtatt. Innstillingen fra fakultetets ressurskomite viser også behov for en vesentlig styrking over tid for at fakultetet skal kunne fylle sine oppgaver på en forsvarlig måte.

Det har vært knyttet visse forventninger til at regjeringen i løpet av året vil foreslå at høyere utdanning og forskning, og dermed også UiB, vil bli styrket i 2009 gjennom oppretting av flere fullfinansierte studieplasser og gjennom revidert budsjett. En slik styrking vil også kunne styrke vårt finansieringsgrunnlag allerede i inneværende år. En vil trolig vite mer om realismen i dette etter at revidert nasjonalbudsjett er lagt frem fredag 15. mai.

Vi vet ikke om UiB får en reell styrking i 2010, eller hvilke konsekvenser en ev styrking av UiB får for Det juridiske fakultet. Men da forbruket i 2009 og eventuelt overforbruk ikke kan ses isolert fra budsjettprognosene for 2010, vil vi her komme med noen refleksjoner og fakta.

Det vi vet i dag er at UiB i 2010 vil få

- en vesentlig reduksjon av resultatkomponenten for forskning (ca 40 mill kroner)
- en vesentlig økning i husleiekostnadene (ca 40 mill kroner)

Samlet tilsier dette at UiB må finne dekning for 80 mill kroner i 2010 for å opprettholde det reelle ressursgrunnlaget, og at budsjettet må styrkes ut over dette for at det skal bli en realvekst. Selv om vi opplever et klart ønske fra

universitetsledelsen om å styrke Det juridiske fakultet, må en være forberedt på at de økonomiske rammene for Universitetet i Bergen kan gjøre det vanskelig å finne dekning for tilstrekkelig økning. Det er således grunn til å vise realisme med hensyn til hvilke budsjettøkninger som på kort sikt er mulig.

Et moment som vil påvirke vårt 2010-budsjett er at de kr. 2 mill som fakultetet fikk for2009 som følge av "det halve hvileskjærer" som universitetet fikk tilbake høsten 2008, ikke var lagt inn i rammen. Det vil føre til at rammen for 2010 i utgangspunktet vil være kr 2 mill lavere enn i 2009. Det vil her være avgjørende om denne bevilgningen blir videreført for 2010 til Universitetet i Bergen.

Dersom vi legger fordelingskriteriene for 2009 til grunn vil Det juridiske fakultet få økt sin resultatbaserte tildeling for forskning med ca kr 800.000 som følge av økning i antall avlagte doktorgrader. På den annen side vil vi få en reduksjon i den resultatbaserte tildelingen for utdanning med kr 1.5 mill (50% av reduserte studiepoengsmidler på kr 3 mill.). Samlet gir dette Det juridiske fakultet en reduksjon i den resultatbaserte bevilgningen på ca kr 700.000 i 2010. Her må likevel fakultetet kunne vise til at fakultetet har bidratt til styrking av universitetsbudsjettet de seinere år, ved at halvparten av den økning i studiepoengproduksjonen som fakultetet tidligere har hatt, har kommet resten av UiB til gode.

Relativt få tilsatte, relativt små kontor og effektiv arealutnyttelse tilsier etter vår vurdering at fakultetet bør komme positivt ut av den forestående omleggingen av husleieordningen som vil bli gjort gjeldende fra 2010. Dette underbygges også av tallmateriale i Risakomiteens innstilling. Når vi likevel er usikre på konsekvensene for Det juridiske fakultet, skyldes det at alle studieplasser (lesesaler og Pc-stuer) og alle areal for studentorganisasjonene (portnerboligen, fjøset og kontorene til JSU, Juristforeningen og Elsa) også inngår i fakultetets areal i de kartlegginger som er gjort. Spørsmålet om dette inngår i de areal vi skal betale leie for, og om det ev. blir differensierte satser, vil kunne være avgjørende for om fakultetet vinner eller taper på den nye husleieordningen.

Fakultetet har for tiden flere stipendiater enn det som dekkes av stipendiatbevilgninger (19 stipendiater). Dersom fakultetet i 2009 bare foretar nytilsettinger i de stipendiatstillinger som er lagt inn i budsjettet, og ingen nytilsettinger av stipendiater i 2010, vil antall årsverk kunne reduseres fra 25.4 i 2009 til 22.4 i 2010 som tilsier en reduksjon på stipendiatbudsjettet med ca kr 1,65 mill. Dette gir en tilsvarende styrking av driftsbudsjettet. Denne styrkingen av driftsbudsjettet/fastlønnsbudsjettet vil likevel i hovedsak bli "spist opp" av helårsvirkningen av de 2-3 vedtatte nytilsettinger i førsteamanuensisstillinger som samlet er lagt inn med 4 månedsverk i 2009-budsjettet, og som representerer en økning på 20 månedsverk i 2010, (32 dersom det foretas tilsetting i 3 stillinger). Dette tilsier en økning av lønnsutgiftene for førsteamanuenser med ca kr 1.4 mill (kr 2.2 mill) i 2010. I disse tallene ligger ikke noen nytilsettinger eller forlengelser i 2010. Dersom en ikke foretar tilsettinger i 2010 vil en når en kommer inn i 2011 kunne komme ned i et stipendiattall på 16.6 årsverk. Men da fakultetet er pålagt å ha

tilsetting i 19 stipendiatårsverk, må antall stipendiatårsverk i 2011 økes med minimum 2.6. årsverk. Men dersom det ikke foretas tilsettinger ut over dette vil lønnsutgiftene til stipendiater i 2011 ligge kr 3.5 mill lavere enn i dag. Det blir et viktig strategisk valg for fakultetet hvor raskt en vil bygge ned stipendiatantallet til 19 stipendiatårsverk som ligger i budsjettet, for å skaffe rom for mer midler til drift eller tilsetting i faste stillinger

Med den usikkerhet som er knyttet til 2010 budsjettet og andre forhold som er omtalt ovenfor må fakultetet på det nåværende tidspunkt være meget varsomme slik at en ikke styrer mot et vesentlig overforbruk i 2009, og som skal nedbetales seinere.

2. Usikkerhet knyttet til 2009-budsjettett
Av saksforelegget til styremøtet 27.01.09 framkom det at "budsjettsituasjonen er meget vanskelig". Avsetningene under mange av de ulike postene var således meget knappe for at budsjettet skulle gå i balanse og det var i liten grad lagt inn reserver for uforutsette ekstrautgifter. Poster det var knyttet særlig stor usikkerhet til var

- fastlønnsbudsjettet som bygde på permisjoner etc anslått til 2.8 årsverk ut over kjente permisjoner mot erfaringstall fra 2008 på 1.25 årsverk, og hvor det ikke var lagt inn noe lønnsmidler for forlengelse i stipendiatstillinger før levering eller engasjement av stipendiater som leverer avhandling i 2009.
- timelærer- og sensurbudsjettet som bygde på erfaringstall fra 2008 med fratrekk for vedtatte innsparingsvedtak.
- investeringsbudsjettet hvor avsetningen til datautstyr ligger på et minimumsnivå og hvor avsetningen til inventar i byggetrinn II forutsetter at fakultetet får dekket det aller meste av inventarkostnadene gjennom sentrale midler.
- overforbruket i/bindingene fra 2008 hvor det framgikk av styresaken i januar at "Tilbakebetaling av overforbruket i 2008 er ikke lagt inn". Beløpets størrelse var på det tidspunkt ikke endelig avklart selv om vi kjente størrelsesorden og det var heller ikke avklart om alt måtte tilbakebetales i 2009.

Noe av det som er tatt opp ovenfor er også omtalt i notat av 25.04.09 fra fakultetsdirektøren til dekanen. De deler av dette notatet som kan utdype den foreliggende saken følger som vedlegg 1

Av tidligere budsjettnotat framgår det at det i budsjettet for 2009 ikke var lagt inn midler for eventuelle forlengelser i universitetslektorstilling for å ferdiggjøre avhandling eller for engasjement som universitetslektor ved innlevert doktorgrad. Seinere har imidlertid dekanen på fullmakt foretatt noen forlengelser for ferdiggjøring, noe som er omtalt i dette notatet, og som forklarer noe av prognosene for overskridelse på fastlønnsbudsjettet. To av dem som leverer er sikret ekstern finansiering ut året, mens én går tilbake til sin eksterne stilling som han har permisjon fra. Dersom alle de resterende 5 som planlegger å levere i løpet av året skal engasjeres ut året som universitetslektor (til sammen 20.5 månedsverk) - noe som har vært tatt opp i budsjettdrøftingene uten at det har vært gjort vedtak eller avsatt midler - vil dette medføre en ekstrautgift på ca. kr 1.0 mill. Vi vil komme tilbake til dette nedenfor.

3. Tidligere vedtak om bemanning og utlysing av vitenskapelige stillinger
Fakultetstyret gjorde i møte 25.03.08 følgende vedtak:

1. *Antall midlertidige universitetslektorer i rekrutteringsstilling reduseres i takt med oppbyggingen av førsteamanuensisstillinger. Tilsettingsperioden som universitetslektor reduseres samtidig fra dagens hovedregel som er 2 år til 9 måneder som ny hovedregel.*
2. *Ordningen med midlertidig tilsetting i stilling som førsteamanuensis i påvente av bedømmelse og disputas avvikles fra og med 1. juli 2008. Ordningen erstattes inntil videre av en ordning hvor stipendiater som har levert sin PhD-avhandling engasjeres som midlertidig universitetslektor for en periode på inntil 9 måneder.*
3. *Fakultetet vil som normalordning lyse ut førsteamanuensisstillinger to ganger i året. Antall stillinger fastsettes av styret i forbindelse med behandlingen av årsplan og budsjett hvert år. Særskilt faglig innretning på stillingene forelegges fakultetsstyret.*
4. *Det lyses ut et passende antall stipendiatstillinger med passende frekvens slik at fakultetet over tid og i gjennomsnitt vil ha et antall internfinansierte stipendiatstillinger som ligger nær fakultetets måltall.*

I budsjettet for 2009 er det som det framgår ovenfor lagt inn utlysing og tilsetting i 2-3 faste førsteamanuensisstillinger med til sammen 4 månedsverk. Videre er det foruten de tilsettinger som er foretatt lagt inn utlysing og tilsetting i 4 stipendiatstillinger med til sammen 21 månedsverk. (Nye opplysninger tilsier at dette ut fra forutsetningene kan reduseres til 3 stillinger og ca 17 månedsverk. Dette vil bli utdypet i møtet.)

4. Potensielle innsparingsområder og -tiltak
Det vedtatte budsjettet er stramt på alle budsjettposter, og gir lite rom for innsparing uten at aktivitetsnivået svekkes ytterligere. Noen poster er bundne, f. eks fastlønnsbudsjettet innen for tilsettingsperiodene og honorar ved bedømmelser. Andre poster kan reduseres, men det vil få klart negative konsekvenser for aktiviteten. Til styremøtene 16.12.08 og 27.01.09 fikk fakultetsstyret seg forelagt potensielle kuttalternativ, hvorav noen ble vedtatt. Alternativ som da ikke ble vedtatt var

- erstatte storgruppene med forelesninger for alle eller større grupper
- erstatte seminarene i formuerett våren 2009 med forelesninger (nå uaktuelt)
- erstatte seminarene i strafferett og i rettargang høsten 2009 med forelesninger
- redusere antall spesialemner
- redusere ressursbruken til Ex.Fac
- øke den reelle undervisningsplikten for stipendiater fra 12% til 25%.

Det ble lagt opp til at en skulle avvente situasjonen og komme tilbake til eventuelle nye tiltak når en ser budsjettutviklingen. Vi viser her til vedlagte saksforelegg til disse to styremøtene (vedlegg 2 og 3). Verken de nevnte eller andre potensielle kuttalternativ er utredet videre til dette møtet. En vil eventuelt måtte komme tilbake til nye kuttforslag i et seinere møte. Det er imidlertid klart at det haster svært med å få vedtatt kutt som kan få konsekvenser for undervisningen 2009.

Fakultetstyret har som omtalt ovenfor gjort konkrete vedtak om nye stillinger i budsjettet for 2009, og i forhold til tidsplanen skal det i samsvar med dette foretas flere utlysinger i tiden framover.
Dette gjelder utlysing av

- 2-3 førsteamanuensisstillinger
- 3 stipendiatstillinger.

I tillegg kommer én stipendiatstilling hvor søknadsfristen er ute og komite er under oppnevning. Som nevnt ovenfor mener vi at 1 av de 3 stillingene som ennå ikke er utlyst uten videre kan gå ut, og det er allerede lagt inn i budsjettet. Dette vil som nevnt ovenfor bli nærmere begrunnet i møtet.

Ut fra det som framkommer i dette notatet finner vi det naturlig at fakultetstyret i en totalvurdering av budsjettsituasjonen også vurderer ovennevnte utlysninger på nytt.

Videre har fakultetsstyret som sitert ovenfor på generelt grunnlag vedtatt å inntil videre engasjere stipendiater som har levert sin PhD-avhandling som midlertidig universitetslektor for en periode på inntil 9 måneder. Utgifter for dette ut året er omtalt ovenfor under pkt II.3. Men som det også framgår ovenfor er ikke dette lagt inn i budsjettet. Vi vil komme nærmere inn på dette i møtet.

5. <u>Noen oppsummerende og avsluttende kommentarer</u>
Regnskapsrapporten pr 1. april og framskriving av vedtak som er gjort og prognosene for de ulike postene ut fra det vi i dag vet indikerer at vi styrer mot et overforbruk på totalt kr 4.65 mill**.** Innregnet i dette tilbakebetaling av overforbruk i 2008 og bindinger på til sammen kr 1.515 mill.
Som det også framgår av notatet er det knyttet usikkerhet til flere poster som kan øke overforbruket ytterligere, og vi viser her særlig til inventar i byggetrinn II og løslønnsbudsjettet til undervisning og sensur. På den annen side kan også inntektssiden øke noe, men uten at vi i dag har noen faste holdepunkt for vesentlige økninger. Dagens budsjettsituasjoner imidlertid svært alvorlig ut fra de inntekter og utgifter vi i dag kjenner til.

Fakultetet er på den annen side i en situasjon hvor vi for første gang har søkermessig grunnlag for et bemanningsmessig løft mht tilsatte i førstestilling i samsvar med NOKUTs påpekinger og fakultetets strategiske dokument. Men dette skjer i en periode der fakultetet ikke en gang har ressursmessig grunnlag for å gjennomføre dagens minimumstilbud til våre masterstudenter.

Fakultetet har nå en mulighet for å rekruttere i førsteamanuensisstillinger og gå i den retningen NOKUT-komiteen og fakultetets ressurskomite anviser og som Risa-komiteen underbygger. Samtidig er fakultetet i en økonomisk situasjon som kan medføre at vi i stedet for videre oppbygging må bygge ned det vi har påbegynt og så langt har lykkes med, trass i lave budsjett over mange år. Det vil bli svært krevende for fakultetsledelsen og fakultetsstyret å utnytte optimalt de ressursene fakultetet har slik at en kan rekruttere flest mulig av de som tar doktorgraden i 2009 og 2010. En kombinasjon av nødvendig dristighet og ansvarlighet vil være sentrale stikkord

III.Forslag til vedtak

Dekan og fakultetsdirektør vil invitere fakultetstyret til å gjøre følgende

Vedtak

"Styret tar økonomistatus pr. april 2009 til etterretning."

Videre inviterer vi fakultetstyret til å drøfte budsjettsituasjonen med grunnlag i de opplysninger som framkommer av dette saksforelegget med vedlegg. Forslag til vedtak vil bli utformet med grunnlag i styrets drøftinger.

Ernst Nordtveit
Dekan

Eivind Buanes
Fakultetsdirektør

14.05.09
LAHO-EIBU-ERN

Vedlegg

-

-

VEDLEGG 1 STYRESAK 34/09

DET JURIDISKE FAKULTET
UNIVERSITETET I BERGEN

DET FØLGENDE ER ET UTDRAG AV NOTAT AV 25.04.09 FRA FAKULTETSDIREKTØREN TIL DEKANUS

NOTAT

Til dekanus
Fra fakultetsdirektøren 25.04.09

NOEN KOMMENTARER, REFLEKSJONER OG USIKKERHETSMOMENT KNYTTET TIL DET VEDTATTE BUDSJETTET FOR 2009

[-----]

IV. Usikkerhet knyttet til budsjettet, og forhold som kan påvirke budsjettet
Jeg ønsker innledningsvis å vise til at fakultetet i løpet av året må påregne visse inntekter, men uten ekstraordinære inntekter synes det urealistisk at budsjettet går i balanse uten vesentlige innstramminger/kutt.

For at dekanus skal ha et best mulig beslutningsgrunnlag både i forhold til egne vurderinger og avgjørelser og styrets behandling og avgjørelser, ønsker jeg i det følgende å liste opp og kommentere forhold det vil være knyttet usikkerhet til uten at vi på det nåværende tidspunkt kan trekke noen endelige konklusjoner

- Overforbruket/forpliktelsene fra 2008 utgjør som nevnt samlet ca kr 1.5 mill. De interne forpliktelsene på kr 450.000 som inngår i dette vil være utgifter fakultetet har forpliktet seg på i 2009 uten at de ligger inne i det vedtatte budsjettet med spesifikke avsetninger. Om overforbruket på kr 975.000 må i sin helhet nedbetales i 2009 eller kan fordeles over flere år/utsettes til etter 2009 er ennå ikke avklart.
- Inventar til byggetrinn II er kostnadsberegnet til ca 1.2 mill, hvor fakultetet går inn med inventar fra Folkets hus som egenandel anslått til kr 450.000. Det gjenstår da kr 750.000 i reelle utgifter til inventar etc. Fakultetet har som kjent søkt om å få dette dekket av sentrale avsetninger, men dette er foreløpig ikke avklart. Vi har som kjent i vårt budsjett avsatt kr 200.000 til formålet, og kan ev bruke ytterligere kr 100.000 av HMS midler som ikke var med i de midlene styret fordelte 27.01.09. Dersom universitetet dekker utgiftene på kr 750.000 i sin helhet kan vi få frigjort inntil kr 300.000 til andre formål. Dersom vi ikke skulle få noe sentral dekning vil vi få et overforbruk på minimum 450.000 på

denne posten. Dessuten er det fortsatt uavklart om fakultetet må bære noen av utgiftene med utvasking av kontor som fraflyttes i byggetrinn I og flytteutgifter. Heller ikke utvasking av Folkets hus og flytteutgifter er inne i budsjettet med spesifikk avsetning. Hvem som skal bære disse kostnadene må avklares

- Tildelinger ut over det ordinære budsjettet forutsetter i økende grad egenandeler i samme størrelsesorden som tilleggstildelingene. Et eksempel på dette var bevilgningen fra Bergens forskningsstiftelse i 2008 til prosjektet Criminal Law Theory som tilsa en egenandel fra Det juridiske fakultet på kr 3,65 millioner fordelt over 3 år. Dette var innarbeidet i styrets budsjettfordeling for 2008, men kan bli noe høyere, avhengig av når den 3. postdoktoren tiltrer. Som fakultetets egenandel til større eksterne prosjekt har fakultetet i mange tilfeller gått inn med egne stipendiatstillinger. Så lenge fakultetet ikke nådde måltallet på 24 (nå 19) var det uproblematisk da vi hadde egne avsetninger til slike stillinger. Men nå når vi overstiger dette måltallet vil egne stipendiater medføre tilsvarende ekstrakostnader på det departementsfinansierte budsjettet. Dette kan gjøre det vanskeligere å finansiere egenandelen ved framtidige eksternfinansierte prosjekt. Eksempler på mindre beløp, men likevel viktige bidrag til forskningsfinansieringen er små driftsmidler og støtte til likestillingstiltak, hvor mottak av slike midler forutsetter en tilsvarende egenandel som ikke ligger inne i det vedtatte budsjettet med en spesifikk avsetning.
- Fakultetet har i hovedsak subsidiert eksternfinansierte prosjekt ved at fakultetets lønnsnivå har lagt høgere enn bevilgningene tilsier. Dette gjelder i særlig grad postdoktorstillinger. Dermed har fakultetet ved saldering av avsluttede prosjekt måttet gå direkte inn med salderingsmidler fra den departementsfinansierte virksomheten eller saldere indirekte ved å bruke overhead til dette i stedet for til de formål overhead er tiltenkt, bl. annet husleie. Høsten 2008 hadde administrasjonen en totalgjennomgang av de eksternfinansierte prosjektene, og vi vil nå hvert år ved regnskapsavslutning saldere også ikke-avsluttede prosjekt for å få en jevnere og mer forutsigbar belastning. Og i motsetning til tidligere år er det på 2009-budsjettet avsatt slike salderingsmidler uten at vi på det nåværende tidspunkt kan si om dette er tilstrekkelig. Det må være en klar målsetting å få fullfinansiert eksternfinansierte prosjekt ut over den egenandel vi måtte bli pålagt som grunnlag for å få prosjektet.
- Største usikkerhet er kanskje knytter til timelærer og sensurbudsjettet som bygger på erfaringstall fra 2008 og med fratrekk for styrets innsparingstiltak. Forhold som vil påvirke bruken av denne posten (i positiv eller negativ retning) er
    - om vi klarer å ta effekten av innsparingstiltakene fullt ut på denne posten
    - forholdet til undervisningsbanken. I 2008 økte denne med 2 undervisningsårsverk som tilsier vesentlige ekstra utgifter dersom inn- og uttak går i balanse i 2009. Og påbegynner vi en nedbygging av den totale saldoen i banken som er intensjonen, vil behovet for å kjøpe

undervisnings- og sensurtjenester øke ytterligere. Og dette kan lett bli tilfelle da særlig stipendiater har en saldo som gjør at mange langt på veg har oppfylt sine undervisningsplikter for resten av stipendiatperioden. Men også andre har høge saldoer som må bygges ned.

- en forutsetning for fast tilsetting er at vedkommende har/skaffer seg pedagogisk basiskompetanse. I praksis betyr dette at alle skal ha gjennomført universitetets basiskurs innen ett år etter at tilsettingsvedtak er gjort. Av ulike grunner er det en god del som ennå ikke har gjennomført dette kurset. Fakultetet har nå innskjerpet dette, og det vil derfor i en periode bli en opphoping av personer som må følge dette kurset. Til sammen omfatter dette 9 personer, hvorav 7 er påmeldt/har begynt. Hver av dem får godskrevet kurset med 145t. Til sammen utgjør dette 1305 arbeidstimer som er nærmere 2 undervisningsårsverk. Selv om det er kø til noen av modulene vil de fleste kunne fullføre kurset i 2009 dersom de prioriterer dette. Vi må derfor legge til grunn at langt flere vil få godskrevet kurset i 2009 enn gjennomsnittet fra tidligere år som har vært 1 person. Dette vil derfor føre til økte utgifter på timelærerbudsjettet i forhold til erfaringstallene
- uten engasjement av flere midlertidige universitetslektorer enn det som var grunnlaget for budsjettvedtaket vil fakultetet i 2009 disponere færre egne undervisningsårsverk enn en hadde i 2008 – noe som medfører økte timelærerutgifter

- Den største usikkerheten knyttet til fastlønnsbudsjettet er i hvilken grad prognosen for permisjoner etc tilsvarende 2.8 årsverk slår til. Pr april har vi budsjettert med 12 månedsverk vakanser, status er kun 2,75 månedsverk. Men som nevnt ovenfor kan dette fort endre seg samtidig som vi ikke kan se bort fra at prognosene indikerer et vesentlig avvik. Med forbehold om at det ikke foreligger feil i fastlønnsbudsjettet skal ikke fastlønnsbudsjettet bli påført ytterligere merutgifter enn de oppdaterte budsjettallene tilsier med mindre dekanus/tilsettingsutvalget/fakultetsstyret gjør tilsettingsvedtak ut over det som er lagt inn i budsjettet. Jeg er imidlertid kjent med synspunkt som har kommet fram både i styret og i samtaler i dekanatet om engasjement som midlertidig universitetslektor av stipendiater som leverer avhandling i 2009. Fakultetet står nå ved et veiskille hvor vi har en historisk mulighet for å rekruttere og gå i den retningen NOKUT-komiteen og fakultetets ressurskomite anviser og som Risa-komiteen underbygger. Samtidig er fakultetet i en økonomisk situasjon som kan medføre at vi i stedet for videre oppbygging må bygge ned/rasere det vi har påbegynt og har lykkes med. Hvordan fortsatt nyrekruttering kan kombineres med en meget stram økonomisk situasjon blir en meget stor utfordring både for fakultetsledelsen og fakultetstyret. En kombinasjon av nødvendig dristighet og ansvarlighet vil være sentrale stikkord. Regnskapstallene og prognosene når flere av usikkerhetsmomentene er avklart må selvsagt være en sentral del av beslutningsgrunnlaget ved videre disposisjoner.

[----]Eivind Buanes

VEDLEGG 2 STYRESAK 34/09

DET JURIDISKE FAKULTET
UNIVERSITETET I BERGEN

NOTAT
til
fakultetsstyret

J.nr. 08/XXX Sak nr. 85/08
Arkiv xxxx Styremøte 16.12.08

BUDSJETTFORDELING 2009

1. Innledning

Dekan og fakultetsdirektør legger i dette notatet fram budsjettsituasjonen for 2009 til foreløpig diskusjon. Det foreligger ikke på dette tidspunkt grunnlag for å vedta et endelig budsjett for 2009. Universitetsstyret vedtok i møte 20.11. 2008 budsjettfordelingen for 2009, med utgangspunkt i Universitetets budsjett for 2009. Etter dette tidspunkt har Universitetet i Bergen blitt tildelt kr. 16,3 millioner kroner, som tillegg til bevilgningen for 2008. Denne ekstrabevilgningen er ennå ikke er fordelt. Etter det vi har fått opplyst vil også fordelingen av disse midlene bli tatt med i tildelingsbrevet, med forbehold om styrets godkjenning. Det er mulig at tildelingsbrevet vil foreligge til fakultetsstyremøtet.

På det nåværende tidspunkt foreligger heller ikke regnskapet for 2009. Fakultetsstyret er tidligere informert om at det for 2008 vil bli et merforbruk i forhold til budsjettet. Det er foreløpig uklart hvor stort dette merforbruket vil bli og hvilke konsekvenser merforbruket i 2008 vil få for 2009-budsjettet. Med utgangspunkt i universitetsstyrets vedtak og de føringer som er gitt for fordelingen av ekstrabevilgningen, er det likevel mulig å forutse nokså nært hvilke økonomiske ressurser fakultetet vil disponere neste år. På bakgrunn av at det er på det rene at fakultetet neste år vil få en økonomi som stiller fakultetet overfor vanskelige prioriteringer og at det vil måtte gjennomføres innsparinger på budsjettet for å oppnå balanse, vil en i dette notatet legge opp til en diskusjon i fakultetsstyret av hvilke prioriteringer og prinsipper som skal legges til grunn for det videre budsjettarbeidet. En vil også invitere styret til å gjøre noen vedtak om innsparingstiltak.

Dekan og fakultetsdirektør vil i dette notatet legge frem en gjennomgang av budsjettsituasjonen for 2009 og en drøfting av de problemstillinger og valg dette stiller fakultetet overfor. På grunnlag av denne diskusjonen og de vedtak fakultetsstyret gjør, vil det bli utarbeidet et endelig forslag til fordeling av de midlene fakultetet vil disponere i 2009.

For å få et mest mulig klart bilde av budsjettsituasjonen og de valg en står overfor, vil vi først gjøre rede for budsjettildelingen for 2009 så langt den er klar, og budsjett- og regnskapssituasjonen for 2008. Deretter vil en gjøre rede for kostnadene for 2009 ut fra de bindinger fakultetet har gjennom de vedtak/tilsagn som allerede er gjort om tilsettinger m.m. En vil også legge fram forslag til innsparinger som er nødvendige for å få budsjettet i balanse, med det aktivitetsnivået en har. I tillegg vil det bli gjort rede for tiltak som dekan og fakultetsdirektør mener det vil være ønskelig å gjennomføre i 2009 og kostnadene med dette. Dette vil så bli holdt opp mot mulige innsparingstiltak og nedskjæringer, med sikte på å legge opp til en drøfting av hvilke tiltak som bør prioriteres og hvilke innsparinger eller kutt som bør gjennomføres for å skaffe dekning for de tiltakene som fakultetsstyret mener bør prioriteres.

2. Bevilgning for 2009

Fakultetet er for 2009 innenfor budsjettrammen og som resultatmidler tildelt kr 86 466 000, som er en økning i forhold til 2008 på kr 9 085 000. Av dette er kr 5 108 000 en reell økning som følge av økt tildeling etter resultatmodellen, helårsfinansiering av av postdoc-stilling i Demokrati og rettsstat som ble tildelt uten bevilgning i 2008 og 4 millioner for å øke andelen førstestillinger. Resten av økningen er lønns- og priskompensasjon på 4.4%. Ved at dette ikke dekker de reelle merutgiftene som følge av lønnsoppgjøret i 2008 og at fakultetet vil få økt sin avsetning til pensjon i 2009 med vel kr 1 mill som følge av pålegg fra myndighetene, er den reelle budsettøkningen lavere enn den nominelle økningen av budsjettet.

Universitetet har fått 16,3 millioner kroner fra departementet til styrking av undervisningen. Det er sagt at dette vil bli fordelt forholdsmessig mellom fakultetene etter andel av lønnsutgifter.
Tilleggsbevilgningen for 2008 på kr. 16,2 mill. er tenkt fordelt mellom fakultetene, UB og BM i forhold til deres andel av lønnskostnadene. Dette ville gitt Det juridiske fakultet kr. 800.000. I tillegg er det sagt at Det juridiske fakultet skal prioriteres og dermed tildeles mer. Det er usikkert hvor mye dette blir. Vi har derfor i det følgende regnet med kr. 800.000. Det vil føre til at ressurssituasjonen blir framstilt som vanskeligere enn den vil være når disse midlene er fordelt. Vi ser det likevel som bedre å operere med denne usikkerheten som en vet er der enn å prøve å anslå hva tilleggbevilgningen kan komme til å bli.

Andre inntekter er estimert til kr 313 000.

Antall stipendiater finansiert over den departementfinansierte virksomheten er budsjettert til å reduseres fra 23 månedsverk i januar til 20,25 månedsverk i desember ut fra de tilsettingsvedtak som er gjort. Dette gir en samlet lønnsbelastning på 21.4 årsverk, mens tildelingen for 19 stillinger som utgjør måltallet bare dekker 18.05 årsverk. I og med at fakultetet har flere stipendiater tilsatt enn bevilgningen tilsier samt at stipendiatlønningene på JUS er noe høyere enn det som ligger til grunn for bevilgningen, må fakultetet bidra med kr 1,46 mill fra resten av budsjettet for å avlønne stipendiater. I tillegg kommer følgekostnader (husleie, reiser med mer) for samtlige stipendiater, da midlene på stipendiatprosjektet i sin

helhet går med til lønn. Dersom vi legger følgekostnader på kr 10.000 til grunn for hver stipendiatmånedsverk, vil fakultetet i 2009 subsidiere stipendiatprosjektet med kr 2,5 mill i tillegg til de 1,46 mill nevnt ovenfor
En annen innfallsvinkel er å se på merkostnadene ved å ha flere tilsettinger enn det finansieringsgrunnlaget tilsier (3.4 årsverk). I lønnsutgifter utgjør dette kr 1.85 mill – midler som f. eks kan brukes til nye førsteamanuensisstillinger når stipendiattallet reduseres slik at det samsvarer med stipendiattildelingen. Tilleggsutgiftene til husleie, drift etc for de 3,4 årsverkene holdes utenfor her da dette er utgifter som også vil påløpe 1. amanuensisstillinger.

Tilskudd til husleie økes med kr. 500 000, det samme gjør husleiekostnadene. Men som følge av at fakultetet vil få økt areal fra innflytting i byggetrinn II, vil husleien øke med kr 359 000 i tillegg til dette. På den annen side avsluttes leieforholdet i Folkets hus, noe som gir en besparelse på kr 211 000. Netto øker altså husleien i 2009, og helårsvirkningen i 2010 vil bli enda større, uten at dette blir kompensert.

Kostnadene til annonsering flyttes i 2009 over på enhetene, og dette er kompensert med kr 72 000 i rammen.

Fakultetet har som nevnt ikke mottatt tildelingsbrevet for 2009, men ut fra vedtaket i universitetsstyret 20/11-08 og anslag over ekstratildeling og inntekter, kan følgende tabell presenteres:

Grunnbudsjett 2008	77 381
Kompensasjon for prisstigning 4,4%.	3 405
Resultatmodell - utdanning	618
Resultatmodell - forskning	-192
Stip- pdoc	682
Tilskudd husleie	500
Øke andelen 1. stillinger	4 000
Midler til annonsering	72
Foreslått ramme 2009	86 466
Foreløpig andel ekstratildeling	800
Refusjon HS Aasen	213
Andre inntekter (salg kompendier med mer)	100
Tilskudd inventar	0
Til disposisjon	87 579

3. Budsjett- og regnskapssituasjonen for 2008.

Budsjettildelingen for 2008 var kr. 77.381.000. Da fakultetsstyret 05.02.08 fordelte bevilgningen for 2008, ble det foretatt innstramminger i forhold til forbruk i 2007, men likevel slik at utdanningssiden i liten grad ble berørt.

Til tross for disse innstramningene, som fikk størst konsekvenser for investeringer, har fakultetet i 2008 hatt et aktivitetsnivå på ca kr 7 mill ut over det bevilgningen for 2008 gav grunnlag for. Dette ”ekstraforbruket” har i vært finansiert av en ordinær overføring på kr 200.000 fra 2007, frigjøring av tidligere ubrukte stipendiatmidler på kr 4.3 mill.,1 mill. av ”hvileskjærsmidlene” øremerket styrking av juridisk forskning og et udekket overforbruk som foreløpig er anslått til å være i størrelsesorden kr 1.5 mill.

Selv med den budsjettøkningen fakultetet har fått for 2009, vil fakultetet ha mindre ressurser til disposisjon for 2009 enn det som ble forbrukt i 2008. Dette sammenholdt med helårsvirkning av tilsettinger gjort i løpet av 2008 og bundne avsetninger, gjør at 2009-budsjettet blir meget stramt til tross for at fakultetets budsjett er styrket både prosentvis og reelt i 2009.

4. Opplegg for budsjettdiskusjonen for 2009

Som første fase i denne budsjettfordelingssaken er det utarbeidet et overslag over fastlønnsbudsjettet ut fra inngåtte/avtalte tilsettingsforhold. En har også gjennomgått driftsbudsjettet og gjort en del reduksjoner i forhold til forbruket i 2008. Disse reduksjonene er nærmere omtalt nedenfor. Dersom dette sammenholdes med det svært stramme fastlønnsbudsjettet som er lagt til grunn i dette notatet og et løslønnsbudsjett på nivå med anslått forbruk i 2008, må budsjettet reduseres med ytterligere kr 700.000 for at budsjettet skal gå i balanse (overforbruk i 2008 er ikke med her). Det er da lagt inn at fakultetet får kr. 800.000 av ekstrabevilgningen for 2008. Finansiseringsbehovet vil dermed bli redusert når fordelingen er gjort. Hvor stor reduksjonen blir avhenger av hvor mye mer enn sin andel Det juridiske fakultet får.

Resten av reduksjonen må etter dekan og fakultetsdirektørs vurdering skje gjennom reduksjon i undervisnings- og sensurutgiftene, noe vi vil komme tilbake til i kap 5 nedenfor, hvor vi foreslår en inndekning på kr 1.5 mill. I tillegg til at dette balanserer budsjettet gir det også rom for tilsetting/engasjement i 12 mnd-verk som førsteamanuensis (kr 800.000) – noe som ikke ligger inne i det foreløpige budsjettforslaget. Men etter vår vurdering vil det også være behov for å foreta ytterligere kutt for å skaffe rom for ytterligere tilsettinger. Den sentrale utfordringen for fakultetsstyret blir å ta stilling til hvilke tiltak som skal prioriteres.

Det foreløpige fastlønnsbudsjettet omfatter som nevnt bare allerede pådratte lønnsutgifter, og følgende utgifter er ikke er lagt inn:

- Lønnsutgifter for utlyst stilling som førsteamanuensis hvor den eneste søker bare er lagt inn med lønn ut engasjementsperioden. Kostnadene resten av året vil bli kr 649.000.
- Ytterligere tilsettinger som førsteamanuensis i samsvar med fakultetets strategi og begrunnelsen for styrkingen med kr 4 mill. Vi viser også til følgende fakultetsstyrevedtak av 25.03.08: *"Fakultetet vil som normalordning lyse ut førsteamanuensisstillinger to ganger i året. Antall stillinger fastsettes av styret i forbindelse med behandlingen av årsplan og budsjett hvert år. Særskilt faglig innretning på stillingene forelegges fakultetsstyret."* På grunn av fakultetets budsjettsituasjon har dette ikke vært fulgt opp høsten 2008. Kostnadene pr årsverk vil være kr 802.000. Ved tilsetting fra 1. september er kostnaden pr person kr 296.000 for 2009
- Lønnsutgifter for 3 utlyste stipendiatstillinger hvor det forelå innstilling 26.09.08. Fakultetsstyret vil måtte ta stilling til om det skal tilsettes i alle disse stillingene, som en del av budsjettbehandlingen. Lønnsutgiftene for hver av disse stillingene inkl. sos. omk. er kr 525.000**,** til sammen kr 1.575 mill for 3 stillinger. To av søkerne som i dag er universitetslektorer ligger allerede inne i lønnsbudsjettet med 3 måneder hver i 2009, og med en total kostnad på kr 283.000. Dekanen har gitt tilsagn om at disse vil få forlenging av sine lektorstillinger til ut mars 2009 i påvente av avklaring av tilsettingsspørsmålet.

- Det er heller ikke lagt inn lønnskostnader for ytterligere stipendiatstillinger. Vi viser her til følgende fakultetsstyrevedtak av 25.03.08: *"Det lyses ut et passende antall stipendiatstillinger med passende frekvens slik at fakultetet over tid og i gjennomsnitt vil ha et antall internfinansierte stipendiatstillinger som ligger nær fakultetets måltall.*
- *Det er ikke lagt inn lønnskostnader for nytilsettinger etter 4 midlertidige universitetslektorer der tilsettingsperioden går ut i 2009. Denne innsparingen utgjør 22 mnd-verk som reduserer undervisningskapasiteten ved egne tilsatte. Vi viser her til følgende fakultetsstyrevedtak av 25.03.08: "Antall midlertidige universitetslektorer i rekrutteringsstilling reduseres i takt med oppbyggingen av førsteamanuensisstillinger. Tilsettingsperioden som universitetslektor reduseres samtidig fra dagens hovedregel som er 2 år til 9 måneder som ny hovedregel."* I dagens situasjon med mange potensielle søkere til førsteamanuensisstillinger ser ikke dekan og fakultetsdirektør det som en aktuell problemstilling med tilsetting av flere universitetslektorer på disse vilkår.
- De midlertidige universitetslektorene har dels vært begrunnet ut fra undervisningsbehov og dels ut fra rekrutteringsbehov, og disse har hittil kunnet søke utlyste stipendiatstillinger. Men som det framgår ovenfor er det i dette foreløpige budsjettet ikke lagt inn nye stipendiatstillinger disse 4 kan søke ved universitetslektorperiodens utløp
- Det er ikke lagt inn lønnskostnader for engasjement av stipendiater som leverer sine PhD-avhandlinger *i 2008.* Vi viser her til følgende fakultetsstyrevedtak av 25.03.08: *"Ordningen med midlertidig tilsetting i stilling som førsteamanuensis i påvente av bedømmelse og disputas avvikles fra og med 1. juli 2008. Ordningen erstattes inntil videre av en ordning hvor stipendiater som har levert sin PhD-avhandling engasjeres som midlertidig universitetslektor for en periode på inntil 9 måneder." 5 stipendiater antas i 2008 å levere sine avhandlinger ved stipendiatperiodens utløp. Dessuten ventes 2 stipendiater som nå er engasjert som universitetslektor å ferdiggjøre sine avhandlinger å levere i 2008.* Tilsetting i denne type midlertidig universitetslektorstilling med samme lønnsnivå som fakultetet i Oslo (ltr 58) benytter for dem som har levert på normaltid utgjør kr 52.300 pr månedsverk inkl sos. omk. Engasjement av samtlige 7 i 3 måneder vil koste kr 1.1 mill, mens engasjement på 6 måneder koster kr 2.2 mill**.**

Tilsettinger/engasjement (ut over kr 800.00 som blir frigjort dersom fakultetsstyret slutter seg til de foreslåtte reduksjonene på undervisnings- og sensurbudsjettet) i samsvar med ovennevnte strekpunkt tilsier tilsvarende reduksjoner på andre poster ut over de reduksjoner som allerede er foreslått. Dekan og fakultetsdirektør ser det som svært viktig at det kan skapes rom for tilsetting av flere førsteamanuenser både med bakgrunn i NOKUT-evalueringen og begrunnelsen for universitetsstyrets styrking av fakultetet.

Det vil i 2009 bli innlevert et større antall PhD-avhandlinger enn noen gang tidligere i fakultetets historie. Dette gir en mulighet for faglig styrking og det vil være svært uheldig for fakultetet om en ikke skulle være i stand til å rekruttere i alle fall en stor andel av disse. En risikerer da at de går tapt for fakultetet og at det blir vanskelig å få dem tilbake, selv om budsjettsituasjonen skulle bedre seg i de kommende årene. For 2009 vil det i hovedsak bli spørsmål om å finne midler for engasjement i lektorstilling etter innlevering, i og med at de fleste vil levere fra sommeren og utover. Ved at budsjettgunnlaget for 2009 er hevet og stipendiater fases ut i 2010, vil en videre vekst i 2010-budsjettet skape rom for flere tilsettinger. Utfordringen er å sikre at en ikke mister mulighetene for rekruttering i 2009.

Dette hensynet må veies mot hensynet til å opprettholde kvaliteten i studietilbudet og forskningsmulighetene i 2009. Vi vil i kap 5 nedenfor legge fram noen mulige inndekningsalternativ for finansiering av tilsettinger. Styret må vurdere den nærmere prioriteringen her.

Det er også viktig å understreke behovet for at veiledere og forskningsgrupper arbeider med å skaffe ekstern finansiering av postdokstipend og andre prosjektmidler for ferdige PhD-kandidater. Det er søkt om Meltzer-midler til finanisering av i hvert fall en av de ferdige PhD-kandidatene i 2009. Det er også søkt om Forskningsrådsfinansiering av postdok-prosjekt som vil kunne avlaste budsjettet, men inntrykket her er at innsatsen på dette feltet er for liten.

5. Tiltak for å få budsjettet i balanse

Det er som nevnt ovenfor gjort en del innparinger i driftsbudsjettet for å få budsjettet i balanse med det aktivitetsnivået som ligger i de vedtak som allerede er gjort. Dekan og fakultetsdirektør ser det slik at det i tillegg må gjøres mer dyptgripende tiltak og prioriteringer for å skaffe rom for andre viktige tiltak.

En tar i denne sammenheng utgangspunkt i at fakultetet i år er i en særlig vanskelig situasjon ved at en de to foregående år ikke har hatt reell vekst i grunnbudsjettet, men har kunnet drive ved hjelp av overførte midler fra tidligere år da en hadde til dels vesentlig budsjettvekst som følge av Kvalitetsrefomen. Gjennom at grunnbevilgningen øker for 2009 og at dette må tas som et uttrykk for vilje til oppfinansiering av Det juridiske fakultet som følge av NOKUT-rapporten og Inntektsfordelingsutvalgets innstilling, må en anta at en vil kunne få vekst også ved fremtidige budsjett. Det ligger også en ”reserve” i budsjettet for senere år, ved at en reduksjon av tallet på stipendiater eller eventuelt en tilføring av flere stipendiatstillinger - slik at antallet internfinansierte stipendiater blir i samsvar med stipendiatbudsjettet - vil frigjøre om lag 2 millioner kroner til andre formål fra 2010. Utfordringen for fakultetet er derfor å utnytte tilgjengelige ressurser i år slik at en kan komme gjennom 2009 med minst mulig skadevirkninger og slik at en kan ta vare på de faglige ressursene som er bygget opp ved fakultetet gjennom de siste årene.

Fakultetets største utfordring er nå å kunne tilsette ferdige doktorander enten i førsteamanuensisstillinger, eller eventuelt gjennom post dok stipend eller andre prosjektmidler. Dette vil være avgjørende for oppbyggingen av forsknings- og undervisningskapasiteten ved fakultetet i årene som kommer. Dersom fakultetet ikke klarer å gi disse en mulighet til å fortsette en akademisk karriere, vil mye av den innsatsen som er lagt ned i rekruttering og kvalifisering av yngre forskere de siste årene vise seg å ha vært forgjeves. Fakultetet har mer ressurser innenfor rammen i budsjettet for 2009 enn en har hatt tidligere, men en trenger en enda sterkere vekst for å kunne utvikle fakultetet videre, når en nå har kommet så langt at det er mulig å rekruttere flere faste lærere med forskingskompetanse.

Dette hensynet må veies mot hensynet til de som har søkt utlyste stipendiatstillinger eller har gått inn i lektorstillinger med sikte på å kunne kvalifisere seg for stipendiatstillinger ved fakultetet og hensynet til å kunne opprettholde kvaliteten i undervisningen og ivareta de sentrale elementene i Kvalitetsreformen.

Dette reiser vanskelige avveinings- og prioriteringsspørsmål, og det er nedenfor gjort rede for de konkrete vurderingene dekan og fakultetsdirektør har gjort ut fra de generelle synspunktene som det er gjort rede for ovenfor.

Ut over de innsparingsforslag som ligger i forslaget til driftsbudsjett vil dekan og fakultetsdirektør tilrå følgende mer dyptgripende tiltak for å få budsjettet i foreløpig balanse. En har skilt mellom tiltak som dekan og fakultetsdirektør vil foreslå at fakultetsstyret gjør vedtak om i dette møtet og tiltak som krever mer utredning før det endelige budsjettvedtaket.

Innsparinger som foreslås vedtatt i dette møtet

- Reduksjon av eksamensdagenes lengde på de fire første studieårene fra 6 til 4 timer
  Spesialemnene har fom høsten 2008 4 timers eksamener. En reduksjon fra 6 til 4 timer på samtlige eksamener på 1.-4. studieår har et innsparingspotensiale på ca kr 900.000, og i dagens ressurssituasjon vil dekan og fakultetsdirektør tilrå en slik reduksjon med virkning fra 01.01.09. Dekan og fakultetsdirektør vurderer det slik at dette er et tiltak som kan gjennomføres uten at det vil ha vesentlig innvirkning på kvaliteten i studiet. Det vil stille noen krav til endringer i utarbeiding av eksamensoppgaver, men er en reform som dekan og fakultetsdirektør mener fakultetet måtte ha vurdert uavhengig av budsjettsituasjonen.

- Redusert ressursbruk til Ex.fac
  Ex.fac har i dag en langt større ressursbruk pr studiepoeng enn andre emner. Dekan og fakultetsdirektør kan ikke se at det foreligger tilstrekkelig tungtveide grunner til at en slik særordning skal opprettholdes i dagens vanskelige ressurssituasjon. Vi foreslår derfor en reduksjon av forelesningene fra 40 timer til standarden på 16, og reduksjon av gruppesamlingene fra 14 til 7. Dette vil gi et innsparingspotensiale på 1.4 undervisningsårsverk som tilsvarer kr 350.000 ved kjøp av timelærertjenester. Dekan og fakultetsdirektør ser at det kan være viktig å gi et godt tilbud til begynnerstudentene, men mener som sagt ikke at en slik prioritering av dette faget kan forsvares i dagens budsjettsituasjon.

- Bortfall av hjemmeeksamen på NIRI (JUS 121)
  NIRI er i dag det eneste obligatoriske faget de fire første studieårene med hjemmeeksamen. En endring av denne eksamensformen til vanlige obligatorisk oppgave har et innsparingspotensiale på ca kr 60.000. Selv om vi ser faglige grunner for dagens ordning vil vi ut fra den foreliggende ressurssituasjon tilrå at også NIRI går over til obligatorisk oppgave i stedet for hjemmeeksamen, og at det gjøres gjeldene allerede for kurset som starter opp i uke 51.

- Redusert undervisning/nedlegging spesialemner
  Fakultetet tilbyr i dag 26 norskspråklige og 19 engelskspråklige, til sammen 45 spesialemner. Av disse går 10 norske og 14 engelskspråklige emner om høsten. En kan her tenke seg full nedlegging av emner eller en mellomløsning der det er mulig å gå opp til eksamen i et emne, på bakgrunn av et lesepensum, men at det ikke gis undervisning.
  Innsparingen ved nedlegging av emner eller undervisning vil variere noe fra emne til emne, men med et gjennomsnitt på ca kr 35.000 inkl sos. omk. pr 10 stp-emne. I tillegg kommer reise og oppholdsutgifter for emner hvor en benytter tilreisende lærerkrefter. I dagens ressurssituasjon ser vi det som nødvendig at antall emner hvor

det tilbys undervisning reduseres, men av praktiske grunner ser vi det problematisk å iverksette dette før høsten 2009. Da våre engelsk-språklige emner for høsten 2009 allerede er annonsert for potensielle utenlandske studenter, må en reduksjon i denne omgang skje på de norskspråklige emnene. Dekan og fakultetsdirektør tilrår at utgiftene til spesialemneundervisning reduseres i 2009 med kr 200.000, noe som tilsier at det vil blir ca 5 spesialemner der det ikke tilbys undervisning i høsten 2009. Hvilke emner dette vil omfatte må utredes nærmere

- Reduksjon obligatoriske oppgaver 4. studieår
  På emnene Strafferett og Rettargang er det i dag tilbud om skriving av 2 oppgaver i hvert fag, hvorav en må være bestått. Dekan og fakultetsdirektør vil tilrå at det bare skrives 1 oppgave i hvert fag, og at denne må være bestått. Legger vi til grunn at studentene gjennomsnittlig leverer 1,5 oppgave i hvert fag, er her et innsparingspotensiale på ca kr 120.000

Ovennevnte tiltak har et samlet innsparingspotensiale på kr 1.63 mill. Det er imidlertid knyttet en viss usikkerhet til om hele potensialet kan tas ut. I løslønnsbudsjettet nedenfor er det derfor lagt inn en reduksjon i utgiftene på 1.5 mill som vi anser som mest realistisk. Dette vil som det er redegjort for ovenfor dekke inn overforbruket og gi mulighet for nytilsetting(er
Som også nevnt ovenfor er utgangspunktet for løslønnsbudsjettet i 2009 en videreføring av anslått forbruk i 2008. Men med det reduserte fastlønnsbudsjettet i foreliggende notat, de forutsetninger som ligger til grunn for fastlønnsbudsjettet og redusert undervisningskapasitet for øvrig ved egne tilsatte, er det foreliggende løslønnsbudsjettet sannsynligvis noe underbudsjettert

Innsparinger som foreslås utredet og hvor eventuell iverksetting må veies opp mot flere vitenskapelig tilsatte

- Avvikling av arbeidsgrupper 2. studieår
  Med et opplegg tilsvarende 3. studieår vil innsparingspotensialet ved å kutte ut studentledede arbeidsgrupper være ca 1.4 mill på årsbasis og ca kr 560.000 for høstsemesteret. Et annet alternativ er at en i stedet for opplegget for 3. studieår benytter et opplegg som ligger tettere opp til 4. studieår. Det siste synes ikke å gi ytterligere budsjettmessig gevinst, men bør ev. vurderes ut fra faglige hensyn. Dette vil bli nærmere utredet til neste møte. Dekan og fakultetsdirektør ser at et slikt tiltak utvilsomt vil ha negativ virkning for studiekvaliteten, men mener likevel at dette må vurderes som et mulig tiltak i dagens budsjettsituasjon.

- Øke den reelle plikttjenesten for stipendiater fra ca 12% til 25%
  Normalt har 90- 95% av fakultetets stipendiater vært tilsatt i 4-årige stillinger hvor det alltid har stått i utlysingsteksten at plikttjenesten er 25%. Fakultetet har av ulike grunner likevel bare tatt ut til sammen 12 % av dette til undervisning og administrasjon. Dette har utvilsom bidratt til den gode gjennomstrømningen på vårt doktorgradsprogram og til styrket kvalitet som har kommet fakultetet til gode ved tilsetting av disse personene i førsteamanuensisstiling. Fakultetet er imidlertid under strekt press mht utnytting av sine ressurser, og i dagens vanskelige ressurssituasjon ser vi det som problematisk å opprettholde denne ordningen. Dekan og fakultetsdirektør mener derfor at det nå må bli samsvar mellom omfanget av den reelle og den formelle plikten, og dermed på linje med de øvrige fakultetene ved UiB. Fakultetet finansierer som kjent 4. året for de NFR-finansierte stipendiatene, og med 22 internt- og

eksternfinansierte stipendiater på 4 år utgjør dette en tilleggsressurs målt i timer tilsvarende 6 undervisningsårsverk (á 750 t). Ved kjøp av tilsvarende undervisningstjenester utgjør dette ca kr 1.6 mill. på årsbasis, og kr 0.8 mill om en slik ordning iverksettes for alle stipendiater fra 01.07.09 Vi ønsker å invitere fakultetsstyret til å gjøre et prinsippvedtak om at fakultetet skal ta ut hele det 4. året i form av pliktarbeid. Samtidig ser vi klart at dette ikke kan iverksettes umiddelbart for alle som allerede er stipendiater, og da særlig dem som etter planen avslutter sin stipendiatperiode i løpet av første halvår i 2009. Det kan også være andre forhold knyttet til iverksettingen og stipendiatenes plikter som en må se nærmere på før iverksetting av endringen. Innsparingspotensialet for 2009 ved en slik endring, må derfor tas med et visst forbehold. Denne endringen må derfor utredes nærmere før iverksetting.

- Reduksjon av veiledning til masteroppgaven
  Fakultetet gir i dag 10 timers veiledning, noe som er vesentlig lavere enn de øvrige juridiske fakultet, og svært lavere enn andre fakultet ved UiB. En ytterligere reduksjon fra 10 til 5 timer frigjør 1.68 undervisningsårsverk, hvorav 1.16 ved interne Omregnet i kjøp av veiledningsressurser utgjør dette kr 350.000

- Annet
  Også andre tiltak kan bli aktuelle for å åpne for flere tilsettinger, men det må utredes nærmere

Det understrekes at dekan og fakultetsdirektør ikke har tatt stilling til om alle de kuttenes om er nevnt i listen over tiltak som bør utredes, også skal gjennomføres. En kan ikke ta stilling til dette før konsekvensene og alternativene er utredet. En må også veie mot hverandre hensynet til å kunne foreta de tiltakene en ønsker, med tilsetting av lærere og stipendiater, på den ene siden og hensynet til å unngå en for sterk reduksjon i studietilbudet på den andre siden. Det kan være aktuelt å finne fram til mellomløsninger på flere punkt.

Det må også understrekes at innsparingsbehovet vil bli påvirket av hvor stor del av ekstrabevilgningen på kr. 16,3 mill. fakultetet til slutt får, og av fakultetets andel av lånte midler til inventar nybygg.

6. Budsjett - kostnader for 2009

			Årsbudsjett 2009
Sum investeringer			500 000
Sum lønn			69 717 000
Sum Driftskostnader			4 980 000
Sum interne transaksjoner			11 608 000
Sum Kostnader			**86 805 000**

Sammenholdt med med disponible midler på kr 87.579 mill (kap. 2) blir det foreløpig udisponerte beløpet kr 774.000 (og avrundet til kr 800.00) der det er omtalt i dette notatet)

Forutsetninger i budsjettet:

Fastlønn
Som nevnt inneholder dette budsjettet i sin nåværende form bare stillinger hvor det er inngått/avtalt tilsettingsforhold.

- Anslag på 30 månedsverk ulønnet permisjon/avgang ut over de permisjoner vi kjenner til er trukket fra i dette utkastet. For hvert årsverk er besparelsen anslått til kr 800 000**.** I 2008 utgjorde slike "ukjente" permisjoner/avganger ca 15 månedsverk
- Anslag på samme antall månedsverk fødselspermisjon i 2009 som i 2008 er også trukket fra
- Lønnsøkning fra 1. mai er antatt å bli 2,5% og er lagt inn

Løslønn:

- Det er budsjettert med lønnsøkning på løslønn fra1. mai på 2,5%
- Det er eksklusiv sos. omk lagt inn kr 7.9 mill som bygger på dagens nivå på avlønning til undervisning og sensur (ca 9 mill), og med fratrekk for foreslåtte innsparinger på kr 1.1 mill. (1.5 mill inkl sos omk)
  Men i og med at kun inngåtte tilsettingsavtaler ligger inne i lønnsbudsjettet, og ikke forlengelser/nytilsettinger, vi behov for eksterne undervisnings-/sensurressurser kunne bli større
- Det er lagt inn dagens nivå med 12 mnd stud medarbeidere i 50% stilling til infosenteret (0.5 årsverk)
- Det er lagt inn dagens nivå med 36 mnd vit.ass i 50% stilling. (2.5 årsverk)

.

Drift/investeringer:

- Inventar ligger inne med kr 200000.
- Den økte husleien er lagt inn
- Bokkvoten er lagt inn med kr 0,- mot anslått forbruk i 2008 på kr 330 000.
-

Egeninnsatser:

- Netto bidrag (fakultetet mottar kr 100 000 i støtte for hver stilling på prosjektet "The Principles of Criminal Law and the Development of the European and International Crininal Law" er lagt inn med kr 750.000.
-

DB:

- Budsjettet inneholder forventede DB-inntekter på kr 300.000 fra nye, ikke innvilgede prosjekter

Annet

- Tilbakebetaling av overforbruk i 2008 er foreløpig ikke lagt inn
- Alle NFR-prosjekter må ha tilleggbevilgninger fra NFR til drift/reiser/konferanser for å kunne belaste disse kostnadene på prosjektet. Alle andre må søke FU om midler eller skaffe andre eksterne midler.

6.1 Investeringer

				Årsbudsjett 2009
4 varek.	4000	Budsjett varekostnad		0
	4721	Datautstyr, kjøp		300 000
	4733	Inventar, kjøp		200 000
	4799	Ikke plassert utstyr		0
Sum investeringer				**500 000**

Fakultetet vil gjenbruke så mye av inventaret i fra Folkets hus som mulig, men det er satt av kr 200 000 til nytt inventar og annet utstyr i JUS2. Dette forutsetter tilskudd fra universitetet sentralt, og får fakultetet sin prosentvise ”andel” av den sentrale avsetningen, kan avsetningen på kr 200.000 sannsynligvis reduseres

Mens det tidligere har vært investert 0,8-1 mill, var 2008 med kr 200.000 et ”unntaksår” når det gjelder investering i datautstyr. I 2009-budsjettet er det lagt inn kr 300 000 til formålet som anses som et minimum, og forutsetter vesentlig større avsetninger fra 2010 til utskifting som har vært stilt i bero siden 2007.

6.2 Lønn

		Årsbudsjett 2009
5 lønn	5000 Kostnader for arbeidskraft, budsjett	0
	5001 Fastlønn vitenskapelige	21 862 000
	5002 Fastlønn teknisk/administrative	9 313 000
	5003 Fastlønn rekruttering (stip/p.doc)	8 974 000
	5011 Lønn ekstrahjelp	576 000
	5021 Lønn bistillinger	399 000
	5051 Overtid og tillegg ubekvem arbeidstid	20 000
	5053 Faste tillegg	168 000
	5081 Påløpte feriepenger	5 958 000
	5091 Periodisering av lønn	0
	5121 Undervisningshonorar	4 295 000
	5131 Lønn sensur	3 598 000
	5141 Lønn bedømmelseskomite (FU)	350 000
	5161 Andre godtgjørelser	100 000
	5162 Godtgjørelse ikke feriepenger	0
	5211 Fordel EK-tjenester	25 000
	5241 Rentefordel	0
	5251 Fordel gruppelivsforsikring	72 000
	5298 Refusjon rentefordel	0
	5299 Motpost naturalytelser	0
	5301 Honorar styrer, råd og utvalg	20 000
	5352 Trekkfrie stipend/reisestipend	0
	5373 Lønn bedømmelseskomite utland (ikke aga)	200 000
	5391 Selvstendig næringsdrivende	175 000
	5401 Arbeidsgiveravgift av lønn	7 018 000
	5402 Arbeidsgiveravgift av lønn PA	0
	5411 Arbeidsgiveravgift av påløpte feriepenger	1 174 000
	5421 Avsatt pensjonsinnskudd, arb.giv. andel	5 609 000
	5431 Arbeidsgiveravgift av påløpt pensjonsinnskudd	791 000
	5801 Refusjon av sykepenger - lønn	-600 000
	5811 Refusjon fødsels- og adopsjonspenger - lønn	-300 000
	5831 Refusjon av sykepenger - aga	-85 000
	5901 Gaver til ansatte	5 000
Sum lønn		**69 717 000**

Forutsetningene for fast/løs-lønnsbudsjettet er presentert tidligere.

5011 Ekstrahjelp. 50% stilling i infosenteret. 36 månedsverk med vitass i 50% stilling.

5121 Undervisningshonorar. Det vises til kommentarene ovenfor under løslønnsbudsjettet ovenfor

5131 Sensurhonorar. Avsetningen bygger på anslått forbruk i 2008, og med fratrekk for foreslåtte innsparinger

5141 og 5373 Bedømmelseskomiteer. I 2009-budsjettet er det avsatt kr 550 000 til bedømmelses-komiteer, opp fra 330 000 som er prognosen for 2008. Beløpene er eksklusiv sos. omkostninger.

5161 Andre godtgjørelser. Sekretær JSU.

58xx Refusjoner. Bygger på erfaringstall fra 2008.

6.3 Drift

		Årsbudsjett 2009
6-7 adk.	6000 Andre driftskostnader, budsjett	0
	6004 Avskriving elkraft	0
	6012 Avskriving inventar	0
	6015 Avskriving kontormaskiner	0
	6017 Avskriving datautstyr	0
	6018 Avskriving audiovisuelt utstyr	0
	6019 Avskriving tele- og annet komm. utstyr, kjøp	0
	6300 Leieutgifter faste kontrakter	477 000
	6361 Daglig renhold	43 000
	6521 Kjøp Datautstyr	0
	6540 Kjøp inventar	0
	6625 Serviceavtaler, kontormaskiner	325 000
	6720 Konsulenttjenester, kjøp	400 000
	6800 Kontorrekvisita	280 000
	6802 Datarekvisita	65 000
	6831 Kopieringsutgifter, eksterne	100 000
	6840 Aviser, tidsskrifter	25 000
	6842 Publikasjoner	20 000
	6844 Bøker	0
	6861 Kursavgifter	35 000
	6862 Konferanse-, seminar- og kursutgifter	230 000
	6901 Mobiltelefon forbruk	60 000
	6940 Porto	110 000
	6971 Annonser/kunngjøringer	80 000
	7130 Reisekostnad oppgavepliktig	10 000
	7140 Reisekostnad ikke oppgavepliktig (refusjon)	1 200 000
	7150 Diettkostnad oppgavepliktig	0
	7151 Diettkostnad oppgave- og avgiftspliktig	0
	7180 Reisekostnader studenter ikke oppgavepliktig (refusjon)	0
	7199 Periodisering av reise	0
	7351 Representasjon ikke fradragsberittiget	40 000
	7352 Bevertning på møter	230 000
	7400 Medlemskontingenter,virksomhet	0
	7410 Gaver til eksterne forbindelser	5 000
	7441 Tilskudd til studentarrangement	140 000
	7442 Tilskudd til studentorganisasjoner	170 000
	7600 Kjøp dataprogrammer/lisenser	5 000
	7610 Rettighetslisenser (kopinor mv.)	650 000
	7799 Diverse kostnader	280 000
Sum Driftskostnader		**4 980 000**

6300 Leieutgifter Leieforhold av Folkets hus som et antatt å opphøre 31/8-09.

6361 Renhold i Folkets hus

6862 Konferanser. Prognosen for 2008 er kr 447 000. Forslag til budsjett legger opp til et strammere forbruk i 2009 enn i 2008.

7140 Reisekostnad All budsjettet reisekostnad er lagt inn her, med eller uten oppgaveplikt. Detaljfordelingen er som følger:

000000 Annet	50 000
260006 Forskerutdanning (FU)	150 000
260009 Bedømmelse	120 000
260020 Vit reiser (FU)	260 000
260030 Dekanus	80 000
260032 Internasjonalisering	270 000
260070 4-5 studieår	270 000

Summen er redusert fra prognosen for reisebudsjettet for 2008 som er på kr 1.570.000 til kr 1.200.000. Budsjettet for 2009 legger opp til at flere arrangement legges til UiB i stedet for til eksterne lokaler.

7351 og 7352 Representasjon og bevertning. Forventet forbruk på disse 2 postene i 2008 er kr 330 000. For 2009 er budsjettforslaget kr 270 000.

7441 og 7442 Studentorganisasjoner. Disse postene er redusert med 90.000 fra 2008-prognosen (*vil se nærmere på disse tallene til møtet)*

Jusformidlingen	kr	70 000
Elsa	kr	100 000
Fadderuken	kr	100 000
Annet	kr	40 000

6.4 Interne transaksjoner

		Årsbudsjett 2009
8-9 annet	9011 Godskrevet overhead (automatisk)	-358 000
	9012 Godskrevet overhead (manuelt)	-3 431 000
	9013 Godskriving av positiv prosjektsaldo fra EFV (bidragsprosjekt)	0
	9021 Godskrevet interne lønnskostnader u DB	-1 450 000
	9041 Godskrevet intern husleie	-300 000
	9051 Godskrevet egen innsats	-4 016 000
	9089 Godskrevet andre inntekter	-190 000
	9112 Belastet overhead (manuelt)	2 580 000
	9114 Belastning i BFV for å dekke negativ prosjektsaldo på eksternt finansiert prosjekt (bidragspro	0
	9121 Belastet interne lønnskostnader u DB	0
	9141 Belastet internhusleie	9 811 000
	9142 Belastet andre interne leieutgifter	0
	9151 Belastet egeninnsats	8 493 000
	9181 Belastet kopieringsutgifter	0
	9182 Belastet kursutgifter	0
	9183 Belastet telefonutgifter	0
	9188 Belastet adm kostn	469 000
	9189 Belastet andre utgifter	0
Sum interne transaksjoner		**11 608 000**

Denne delen av regnskapet synliggjør blant annet transaksjonen til og fra de eksterne prosjektene. På den måten blir fakultetets egenandel til prosjektene synliggjort. Normalt skal eksterne prosjekter bli belastet med 40% overhead. I budsjettet er det satt opp kr 10 000 pr månedsverk i overhead. Dette representerer bare 15-20% overhead og tallet for egeninnsats (art 9151, kr 5 785 600) er derfor budsjettert for lavt. Dersom budsjettet hadde tatt høyde for å kreve mer fra prosjektene i overhead (se art 9011 og 9012) ville egeninnsatsen måtte økes tilsvarende.

Budsjettert egeninnsats kan splittes slik:

- Egeninnsats som følge av fakultetets lønnsnivå kr 3 476 000
- Egeninnsats små driftsmidler kr 100 000
- Egeninnsats likestilling kr 150 000
- Prosjektet …….. kr 750 000
- Overforbruk på stipendiatprosjektet kr 4 016 000

Overforbruket på stipendiatprosjektet på 4,0 millioner er et resultat av tildeling fratrukket lønnskkostnader. I dette regnestykket har vi også synliggjort kr 10 000 i overhead pr

månedsverk, totalt omtrent kr 3 580 000. Denne overheaden godskrives fakultetet, men samtidig økes egeninnsatsen til prosjektet tilsvarende. Dette nullsumspillet har kun ett formål; å synliggjøre egeninnsatsen til fakultetet som er budsjettert til kr 8,5 millioner i 2009.

6. Forslag til vedtak

Dekanus og fakultetsdirektør vil invitere fakultetsstyret til å gjøre følgende

Vedtak

1. Utkast til budsjett for 2009 slik det framgår av notat av 11.12.08 legges til grunn for det videre arbeid med fordelingen av 2009-budsjettet.

2. Følgende innsparingsvedtak vedtas for 2009

    a. Eksamen på hvert kurs de fire første studieårene skal være 4 timers skoleeksamen
    b. Undervisningsinnsatsen på Ex Fac fastsettes i samsvar med vanlig norm til 16 timer forelesning og antall gruppesamlinger til 7
    c. Ordningen med hjemmeeksamen på JUS 121 NIRI blir erstattet av obligatorisk oppgave fra og med kurset som starter i uke 51 2008.
    d. Utgiftene til spesialemneundervisning reduseres med kr 200.000, ved å redusere antallet spesialemner der det tilbys undervisning i høsten 2009. Hvilke emner dette vil omfatte må utredes nærmere
    e. På emnene Strafferett og Rettergang på 4. studieår,. skal det skrives en oppgave i hvert fag, og at denne må være bestått for at kandidaten skal kunne gå opp til eksamen.

3. Det foretas tilsetting i utlyst førsteamanuensisstilling dersom søkeren finnes kvalifisert

4. Styret ber om at ytterligere tiltak for å redusere utgiftene utredes med grunnlag i det som framkommer i notat av 11.12.08, særlig med sikte på å skaffe rom for ytterligere nytilsetting i vitenskapelige stillinger, og viser til synspunkt som framkom i møtet. Det prioriteres særlig å finne dekning for tilsetting i to av de stipendiatstillingene, som tidligere er utlyst.

Ernst Nordtveit
Dekanus

Eivind Buanes
Fakultetsdirektør

11.12.08
LAHO – EB – EN

VEDLEGG 3 STYRESAK 34/09

DET JURIDISKE FAKULTET
UNIVERSITETET I BERGEN

NOTAT
til
fakultetsstyret

J.nr. Sak nr. 05/09
Arkiv Styremøte 27.01.09

BUDSJETTFORDELING 2009

1. Innledning

Dekan og fakultetsdirektør legger i dette notatet fram budsjettet for 2009.

Budsjettforslaget bygger på de vedtak som ble fattet på styremøtet 16/12-08, og tildelingsbrevet for 2009 som ble mottatt 20.01. 2009.

Regnskapstallene for 2008 er ennå ikke klare, men foreløpige tall indikerer at overforbruket på den departementfinansierte virksomheten (DFV) vil bli ca kr 1.6 mill (rapport tatt ut ved utsendelsen av dette notatet indikerer at overforbruket kan bli noe lavere)

Vi vil først gjøre rede for budsjettrammen for 2009 slik den fremkommer i tildelingsbrevet, etterfulgt av en kort gjennomgang av regnskapet for 2008. Deretter vil en gjøre rede for kostnadene for 2009, ut fra de bindinger fakultetet har gjennom de vedtak/tilsagn som allerede er gjort om tilsettinger m.m. En vil også legge fram forslag til innsparinger basert på styrets innspill fra møtet i desember, samt forslag til disponering av frigjorte midler.

2. Bevilgning for 2009

Fakultetet er for 2009 tildelt en grunnbevilgning på kr 88 306 000, som er en økning i forhold til 2008 på kr 10 925 000. Av dette tilskrives kr 426 000 økt tildeling etter resultatmodellen, kr 682.000 helårsfinansiering av av postdoc-stilling i Demokrati og rettsstat som ble tildelt uten bevilgning i 2008, 4 millioner for å øke andelen førstestillinger og kr 2 millioner som ble fakultetets andel av midlene fra departementet til styrking av undervisningen. Tildelingen inkluderer også økt tilskudd til husleie med kr 500 000 samt kr 72 000 som kompensasjon for

at kostnadene ved annonsering er flyttet over på enhetene. Lønns- og priskompensasjon på 4.4%.

Organisering av særordninger knyttet til eksamen er overført utdanningsavdelingen og medfører et kutt i tildelingen på 160.000.

Andre inntekter er estimert til kr 313 000.

Antall stipendiater finansiert over den departementfinansierte virksomheten er budsjettert med en reduksjon fra 25 månedsverk i januar til 22,25 månedsverk i desember, ut fra de tilsettingsvedtak som er gjort i og oppfølging av pkt 4 i styrevedtak av 16.12.08. Dette gir en samlet lønnsbelastning på 23.4 årsverk, mens tildelingen er for 19 årsverk. Den styrkingen av stipendiatbudsjettet ut over dette som som er lagt inn i budsjettforslaget, kommer i tillegg

Tilskudd til husleie økes med kr. 500 000, det samme gjør husleiekostnadene. Men som følge av at fakultetet vil få økt areal fra innflytting i byggetrinn II, vil husleien øke med kr 359 000 i tillegg til dette. På den annen side avsluttes leieforholdet i Folkets hus, noe som gir en besparelse på kr 211 000. Netto øker altså husleien i 2009, og helårsvirkningen i 2010 vil bli enda større, uten at vi vet om dette vil bli kompensert.

Tildelingen fra universitetet samt andre inntekter fakultetet forventer i 2009 sammenfattes i følgende tabell:

Beløp i 1000 kr.	Totalt
Grunnbudsjett 2008	77 381
Kompensasjon for prisstigning 4,4%.	3 405
Resultatmodell - utdanning	618
Resultatmodell - forskning	-192
Stip- pdoc	682
Tilskudd husleie	500
Øke andelen 1. stillinger	4 000
Midler til annonsering	72
Ekstratildeling undervisning	2 000
Organisering av særordninger flyttet til utd avd	-160
Foreslått ramme 2009	88 306
Refusjon HS Aasen	213
Andre inntekter (salg kompendier med mer)	100
Tilskudd inventar	0
Til disposisjon	88 619

3. Regnskap 2008.

Regnskapet for 2008 er ikke avsluttet ennå. Tallene kan derfor endres noe. De totale inntektene for 2008 var kr. **79.061.000**, mens forbruket har vært kr **84.965.000**. Overføringen fra 2007 var kr 4.309.000, noe som gir et overforbruk i 2008 på kr **1.595.000**
Til tross for vedtatte innstramminger i 2008-budsjettet, har fakultetet i 2008 hatt et aktivitetsnivå på ca kr **5,9 millioner** ut over bevilgningen for 2008 gav grunnlag for. **(Tallene for forbruk, overforbruk og aktivitetsnivå i 2008 er foreløpige, og kan bli noe endret, jf ovenfor.)**

I og med de stramme rammene for 2009 er det viktigere enn noen gang at fakultetet skaffer eksterne midler og at de som skaffes til veie brukes. I 2008 har fakultetet måtte returnere ubrukte Meltzer-midler.

4. Grunnlaget for budsjettforslaget

4. 1. Innledning

Som det er redegjort for ovenfor, innebærer budsjettet for 2009, isolert sett en nokså vesentlig styrking av budsjettet i forhold til 2008-budsjettet, ved at det i tillegg til priskompensasjon og belønningsmidler for utdanningsvirksomheten, er foretatt en styrking av budsjettet med i alt 6 mill. kroner for 2009. Selv om lønnskompensasjonen ikke dekker de reelle merutgiftene som følge av lønnsoppgjøret i 2008 og at fakultetet vil få økt sin kostnad til pensjon i 2009 med vel kr 1 mill som følge av pålegg fra myndighetene, har fakultetet gjennom årets bevilgning har fått en vesentlig realvekst i budsjettet.

Bakgrunnen for at budsjettet for 2009 likevel er trangt, er at en i 2007 og særlig i 2008 brukte overførte midler fra tidligere år til å dekke en nødvendig oppbygging av aktiviteten for å møte NOKUT-utfordringen og for å fylle måltallskravet for stipendiater. Budsjettet for 2009 representerer således ikke en økning i forhold til det reelle finansieringsgrunnlaget og forbruket i 2008. Det er likevel viktig for den videre utviklingen av fakultetet at det er opplyst at de 6 mill kroner fakultetets budsjett er styrket med i år, går inn i budsjettgrunnlaget for neste år. Det innebærer at fakultetet neste år vil ha et langt bedre utgangspunkt, dersom bevilgningen for 2009 følges opp med ytterligere styrking av Det juridiske fakultet.

En annen årsak til at budsjettsituasjonen er utfordrende er at en trenger vekst for å kunne styrke staben av fast ansatte lærere med de nokså mange som i 2009 og 2010 vil avlegge doktorgrad og dermed bli kvalifiserte for fast tilsetting. Ved at tallet på stipendiater nå ligger over avsetningen til internfinansierte stipendiater, vil en ved å redusere antall stipendiater ved ikke å tilsette nye etter hvert som stipendiatene blir ferdige med sine avhandlinger, kunne på sikt frigjøre noe midler til tilsetting av nye førsteamanuenser. En vil likevel understreke at en nødvendig oppbygging av fakultetet forutsetter videre realvekst i budsjettet også for de kommende år. Dersom en får en rimelig vekst i budsjettene er det mulig å foreta en balansert oppbygging av fakultetet. Dekan og fakultetsdirektør vil understreke at selv om budsjettsituasjonen er meget vanskelig for 2009, er det ikke grunnlag for å snakke om en akutt krise.

4.2 Styrevedtak av 16.12.08

Styret gjorde i møte den 16.12.08 en del vedtak som påvirker budsjettet for 2009, ut fra en foreløpig redegjørelse fra dekan og fakultetsdirektør. Det ble også gitt visse føringer for det videre arbeidet med budsjettet for 2009. Vi peker på at budsjettsituasjonen for 2009 er noe endret siden saksforelegget til fakultetsstyremøtet 16.12.08. Dette skyldes i hovedsak at Det juridiske fakultetet ble tildelt kr 2 mill av ekstrabevilgningen UIB fikk til styrking av undervisning, mens det i notatet bare var lagt inn et anslag på kr 800.000 i samsvar med

fakultetets lønnsandel av den samlede bevilgning på kr 16 mill. Dette reduserer presset på budsjettet og dekan og fakultetsdirektør har kommet til at det på det nåværende tidspunkt ikke er nødvendig å vedta en del av de innsparingstiltak som ble drøftet i møtet 16.12.08, men at en må følge budsjettutviklingen nøye og eventuelt foreta endringer i budsjettet, dersom dette viser seg nødvendig. En ønsker ikke å foreta kutt eller reduksjon av undervisningstiltak som senere kan vise seg å være unødvendige. Denne vurderingen henger også sammen med at det nå i begrenset grad vil være mulig å foreta endringer som fører til innsparinger i vårsemesteret 2009. En ser det da som mer forsvarlig å foreta de innsparinger som nokså klart er nødvendige, og som lettest kan gjennomføres uten alvorlige konsekvenser for utdannings- eller forskningsvirksomheten, og som lettest kan reverseres når ressurssituasjonen bedrer seg.

Det er også grunn til å peke på at de omlegginger som er vedtatt, har som formål å redusere timelærer- og sensurbudsjettet og styrke fastlønnsbudsjettet. Det samme gjelder de tiltak som er vurdert nedenfor. Samlet medfører dette at egne lærere må ta en del av den undervisning og sensur vi i dag kjøper hos eksterne, innenfor rammen av sin ordinære arbeidsplikt. Budsjettsituasjonen tilsier et enda sterkere fokus på å sikre at arbeidsplikten oppfylles og at reglene for ”innskudd” og ”uttak” fra undervisningsbanken etterleves. Tallmaterialet i dette notatet bygger på en balanse mellom innskudd og uttak fra undervisningsbanken, og at en ubalanse vil påvirke undervisnings- og sensurbudsjettet.

Dekanus og fakultetsdirektør har følgende kommentarer til styrevedtaket av 16.12.08:

”1. Utkast til budsjett for 2009 slik det framgår av notat av 11.12.08 legges til grunn for det videre arbeid med fordelingen av 2009-budsjettet”.
Kommentar: Dette er fulgt opp

”2. Følgende særlige innsparingsvedtak vedtas for 2009
a. Det utredes nærmere til neste møte for kurs som starter i 2009 å erstatte storgruppeundervisning med ekstra forelesninger.”
Kommentar: Dette er fulgt opp gjennom brev til alle kursansvarlige, og innen svarfristen forelå det kommentarer og forslag fra 8 kursansvarlige. Da det ikke vil bli foreslått å gå inn på slike tiltak nå, går en heller ikke nærmere inn på kommentarene fra de kursansvarlige her.

”b. For kurs som starter i 2009 skal eksamen på hvert kurs de fire første studieårene være 4 timers skoleeksamen. Studieutvalget kan gjøre unntak fra dette for kurs med mer enn 10 studiepoeng, etter søknad fra kursansvarlig.”
Kommentar: Dette er fulgt opp gjennom brev til alle kursansvarlige, og innen fristen forelå det søknad om unntak fra kursansvarlig for arve- og familierett. Denne søknaden ble avslått av SU i møte 19.01.09. Innsparingspotensialet på årsbasis er ca 900.000, men da vedtaket ikke omfatter påbegynte fag er innsparingspotensialet i 2009 ca kr 600.000. Dette er lagt inn i budsjettet

”c. *Antallet spesialemner der det tilbys undervisning i høsten 2009 reduseres. Hvilke emner dette vil omfatte utredes nærmere.*
Kommentar: En vil her foreslå en viss reduksjon i antallet undervisningstimer pr. studiepoeng i stedet for en generell reduksjon i antallet valgemner. Dette vil bli utdypet nedenfor

"d. På emnene Strafferett og Rettergang og Formuerett på 4. studieår skal det skrives én oppgave i hvert fag, og denne må være bestått for at kandidaten skal kunne gå opp til eksamen"
Kommentar: Denne reduksjonen er beregnet til å gi en innsparing på ca kr 120.000, og dette er lagt inn i budsjettet

"3. Det foretas tilsetting i utlyst førsteamanuensisstilling dersom søkeren finnes kvalifisert"
Kommentar: Dette er lagt inn i budsjettet

"4. Styret ber om at ytterligere tiltak for å redusere utgiftene utredes med grunnlag i det som framkommer i notat av 11.12.08, særlig med sikte på å skaffe rom for ytterligere nytilsetting i vitenskapelige stillinger, og viser til synspunkt som framkom i møtet. Det prioriteres særlig å finne dekning for tilsetting i to av de stipendiatstillingene, som tidligere er utlyst"
Kommentar: Ytterligere tiltak for å frigjøre midler til nytilsettinger vil bli utdypet nedenfor. Lønnsutgiftene for to av de utlyste stipendiatstillingene er lagt inn i budsjettet.

Med de fordelinger som er gjort med grunnlag i notatet til fakultetsstyremøtet 16.12.08 og kommentarene ovenfor til styrevedtaket av 16.12.08, gjenstår kr 959.000 som ufordelte midler. Dersom styret i møtet 27.01. 2009 treffer vedtak om nytilsettinger eller andre styrkingstiltak ut over denne rammen, må det således finansieres ved ytterligere kutt eller omdisponeringer.

Da noe av styrkingen av Det juridiske fakultet i 2009 er begrunnet med nytilsettinger i førsteamanuensisstillinger må dette ha høg prioritet, og dekanus og fakultetsdirektør vil her prioritere utlysing av 2-3 førsteamanuensisstillinger ut over den som allerede er utlyst og ligger inne i fordelingsgrunnlaget, jf vedtakspunkt 3 ovenfor. I budsjettforslaget legger vi til grunn tilsetting seint på året, og har lagt inn 4 månedsverkene som er kostnadsberegnet til ca kr 300.000 (helårsvirkningen i 2010 vil være ca kr 1.6 mill eller 2.4 mill i 2010 avhengig av antall. Dette understreker behovet for fortsatt realvekst i budsjettet i kommende år). Tilsetting av førsteamanuenser som nevnt, reduserer de tidligere ufordelte midlene fra kr 959.000 til kr 664.000.

Under normale omstendigheter ville vi i dagens situasjon hvor fakultetet overoppfyller stipendiatkvoten, ha prioritert kortvarig engasjement i universitetslektorstilling for personer som leverer doktorgradsavhandling framfor utlysing av stipendiatstillinger som de som i dag er i midlertidige universitetslektorstillinger kan søke. Men som det framkom i forrige styremøte er det likevel særlige grunner som tilsier at de som har vært midlertidig tilsatt i universitetslektor etter "gammel" ordning bør få mulighet for å søke stipendiatstilling. Dersom det lyses ut stipendiatstillinger som dagens midlertidige universitetslektorer kan søke, og det foretas tilsetting i de utlyste stillingene, vil dette utgjøre ca 21 månedsverk og ha en utgiftsramme på ca kr 1 mill (helårsvirkning 2010 på ca kr 2.75 mill). Også dette er lagt inn i budsjettet, og tidligere ufordelte midler redusere således ytterligere fra kr 664.000 til kr -334.000 (underskudd). Det understrekes at det i 2010 vil frigjøres midler på stipendiatprosjektet ved naturlig avgang - men uten at dette alene kan finansiere helårsvirkningen for 2010.

Vår intensjon er også å få vedtatt et budsjett som gjør det mulig å engasjere stipendiater som leverer avhandling i 2009 som universitetslektor for en periode. Dersom alle stipendiatene som leverer avhandling innen opprinnelige stipendiatperiodes utløp i 2009 engasjeres for 3

måneder som midlertidig universitetslektor, vil dette utgjøre 24 månedsverk og ha en utgiftsramme på ca kr 1.3 mill.. Tilsvarende tall for 6 måneder utgjør 46.5 månedsverk i 2009, og vil koste ca kr 2.5 mill. Dersom egne ansatte tilsettes i de 2-3 faste førsteamanuensisstillingene som foreslås utlyst, og som er innlagt i budsjettet, vil dette beløpet kunne reduseres med kr 300.000.

4. 3 Utdypende kommentarer til de forslag til innsparing som framkom i møte 16.12. 2008.

- *Erstatte storgruppeundervisning med forelesninger for alle eller for større grupper*

Utgangspunktet for våre forslag har vært at det undervisningsvolumet den enkelte student mottar ikke skal reduseres. Dette kan gjøres ved at antall timer storgruppeundervisning erstattes av samme antall timer som plenumsforelesninger for alle eller for større grupper, og fordeles på de enkelte kurs som i dag. Dette utgjør til sammen 84 forelesningstimer når Ex. fac holdes utenfor. Innsparingspotensialet på årsbasis ved et slikt tiltak utgjør ca kr 1.6 mill for samtlige kurs. Dersom en skulle ønske å gjennomføre dette som tre dubleringsforelesninger for å kunne redusere deltakertallet til inntil 115 i stedet for inntil 350, vil innsparingspotensialet være ca kr 1.3 mill. Fakultetsstyret har imidlertid vedtatt at ev. innsparing her bare skal omfatte kurs som starter opp i 2009. Ut over dette mener dekanus og fakultetsdirektør at det vil være for dramatisk å gjøre en slik ordning gjeldende for 1.studieår. Undervisningen på 1.studieår, med et mulig unntak for Ex.fak, bør således uansett skjermes for slik omlegging. Dette er i samsvar med uttalelse fra SU, Vi har derfor ikke utredet kostnadene ved endring på 1.studieår. Ex.fac vil bli nærmere omtalt som oppfølging av notatet til møtet 16.12.08, jf nedenfor. Men for både 2. og 3. studieår finner vi slik omlegging forsvarlig som en tidsbegrenset nødløsning.

Ved iverksetting bare for kursene som starter opp høsten 2009 - og da for den delen av kursene som lønnsbelastes i 2009 - er innsparingspotensialet ved dette tiltaket anslått til ca kr 480.000. Ved en eventuell iverksetting allerede fra kurs som starter 1. mars 2009 er innsparingspotensialet ca kr 400.000.

Dekan og fakultetsdirektør vil frarå iverksettelse av slike tiltak allerede for våren 2009, og har også kommet til at det på det nåværende tidspunkt heller ikke er tilstrekkelig grunn til å vedta et slikt tiltak for høsten 2009. Men en understreker at det er nødvendig å følge utviklingen nøye og at det kan bli nødvendig å vedta ytterligere kutt.

- *Reduksjon i antall spesialemner*

Oversikt over spesialemnene som undervises om høsten er tatt inn som vedlegg 2. Av de 10 engelsk-språklige høstemnene ble det i november fastsatt at 3 (JUS 279 -2 A, B og C Transnational Commercial Law I,II og III) gjennomføres våren 2009. Da informasjon til utenlandsstudenter om engelsk-språklig undervisning høsten 2009 allerede er gått ut, og studenter kanskje allerede har valgt Bergen som studiested ut fra dette, mener vi det må være en meget høg terskel for å kansellere annonserte tilbud så seint. Vi foreslår derfor at de engelsk-språklige spesialemnene høsten 2009 gjennomføres i samsvar med planene.

Av vedlegg 2 framgår det også at fakultetet tilbyr undervisning i 15 norsk-språklige spesialemner i høstsemesteret. På ett av disse (JUS 261-2-B Konfliktmekling II) har vi en professor II som kursansvarlig og (JUS 251-1-A Arbeidslivets rett) er et tilbud vi har forpliktet oss på overfor bachelorstudenter ved andre fakultet, og som har fellesundervisning

med vårt eget JUS 251-2-A Arbeidsrett I. Og så har vi JUS 254-2-A Politirett, JUS 256-2-B Skatterett II, JUS 255-2-A Påtalerett og 256-2-A Skatterett I som høsten 2008 hadde mellom 47 og 76 eksamensmeldte og mellom 34 og 54 som møtte fram. Ut fra eksamensmeldte og –frammøtte ville JUS 260-2-A Design- og patentrett , JUS 260-2-C Kjennetegnsrett, JUS 260-2-B Opphavsrett, JUS 259-2-A Internasjonal privatrett, og ev også JUS 251-2-B Arbeidsrett II og JUS 260-2-D Markedsføringsrett, være mest utsatt for kutt. I en mellomstilling kommer JUS 252 -2-A og B Kommersiell kontraktsrett I og II. Men også andre forhold må selvsagt trekkes inn i en vurdering. For hvert kurs det ikke vil bli gitt undervisning i vil fakultetet spare inn ca 35-45.000 avhengig av bruk av tilreisende undervisningskrefter. Dekan og fakultetsdirektør har kommet til at en ikke vil foreslå å la være å gi undervisning på enkelte spesialemner. Flere av de fagene som er nevnt som kandidater for kutt ut fra deltakelse, er viktige fag som inngår i satsning på fakultetet, og til dels er det nyere fag som er under oppbygging.Vi viser i denne sammenheng til den pågående evalueringen av spesialemnene og avventer resultatet av denne evalueringen. Vi ønsker derfor ikke å foregripe denne prosessen

Dekan og fakultetsdirektør vil derimot foreslå her er at undervisningen i de 13 norsk-språklige emnene reduseres fra 2 timer pr studiepoeng til 1.5. Dette gir et samlet innsparingspotensiale på vel kr 100.000.

Vi vil ikke fremme tilsvarende forslag for de engelsk-språklige emnene, dels fordi mange utenlandske studenter er vant til et annet undervisningsomfang og det allerede i blant blir reist spørsmål ved vår lave undervisningsinnsats fra enkelte samarbeidsinstitusjoner og dels fordi engelsk er et fremmedspråk både for mange av utenlandsstudentene og for egne studenter som tar engelskspråklige fag som valgemner.

- *Erstatte seminarene på 4. studieår med forelesninger*

Dersom den del av seminarene i Strafferett og Rettargang som gjennomføres høsten 2009 erstattes av samme antall timer til forelesninger for alle vil innsparingspotensialet være ca kr 560.000. Erstatning av seminarene i Formuerett med forelesninger har et innsparingspotensiale på ca kr 240.000. Kurset starter opp 3. mars, men da seminarundervsningen først starter opp 29. april, antas det ikke å være vesentlige problem knyttet til de praktiske sidene ved en slik omlegging. Men også her vil vi av hensyn til studentene og lærerne fraråde iverksetting i dette semesteret. På det nåværende tidspunkt finner vi det heller ikke tilstrekkelig påkrevd å iverksette en slik ordning for høsten, men må se dette i sammenheng med budsjettutviklingen framover

- *Redusert ressursbruk til Ex.fac*

Som det framgikk av notatet til styremøtet 16.12.08 er det i dag en langt større ressursbruk pr studiepoeng på Ex.fac enn på andre emner. Vi ser det kan være gode grunner for en noe større ressursinnsats på begynneremner enn emner seinere i studiet, men det synes likevel som om ressursinnsatsen på Ex.fak bør kunne reduseres noe. Dette er noe vi vil ta opp med kursleder, men innsparingspotensialet vil likevel være så begrenset at vi ikke inviterer styret til å gjøre noe vedtak i denne konkrete budsjettfordelingssaken.

- *Økning av den reelle plikten for stipendiater fra 12% til 25%*

Vi viser også her til notatet til møtet 16.12.08. Både reglement, tilsettingsvedtak og tilsettingsbrev tilsier 25% slik at problemstillingen ikke er å vedta endringer i regelverk men å endre praksis. Vi ser det imidlertid som lite ønskelig å iverksette en slik ordning allerede fra 01.01.09. Det må blant annet utarbeides nødvendige overgangsordninger for stipendiater som er tilsatt tidligere. Dette utredningsarbeidet vil måtte kreve noe tid da det kan bli aktuelt med

ulike ordninger avhengig av hvor lenge stipendiaten har igjen av stipendiatperioden. Vi vil derfor heller ikke her fremme noe konkret forslag, og legger derfor ikke inn noe innsparing for disse på det nåværende tidspunkt. Vi vil imidlertid komme tilbake til dette på et seinere tidspunkt. For stipendiater som tilsettes i 2009 vil det bli tatt forbehold om at praktiseringen av arbeidspliktordningen kan bli endret, uten at dette innebærer at vi ikke vil kunne gjennomføre en mer reell arbeidsplikt også for stipendiater som er tilsatt tidligere.

4.4 Oppsummering og forslag

Nedenfor har vi oppsummert de potensielle innsparingstiltak det har vært foretatt utregning på ut over de vedtak som ble gjort i møtet 16.12.08:

Innsparingspotensialet	**Kr**
a) erstatte storgruppeundervisning med forelesninger våren 2009 (fra 1/3)	400 000
b) erstatte storgruppeundervisning med forelesninger høsten 2009	480 000
c) red av underv. pr studiepoeng norskspråklige spesialemner H-09 fra 2 til 1.5 t	100 000
d) erstatte seminarene i formuerett våren 2009 med forelesninger	240 000
e) erstatte seminarene i strafferett og rettargang høsten 2009 med forelesninger	560 000
Sum	1 380 000

Som det framgår ovenfor er det bare ett av disse tiltakene som er foreslått vedtatt i dette møtet

Hovedformålet med innsparingene har vært å skaffe rom for nytilsettinger, og med de vedtak som ble gjort 16.12.08, med de avsetninger som er foreslått ovenfor i dette notatet er det lagt inn budsjettmessig dekning for
- tilsetting i utlyst stilling som førsteamanuensis
- tilsetting i 2-3 førsteamanuensistillinger med 4 måneders belastning i 2009
- tilsetting i to av de tidligere utlyste stipendiatstillingene
- ytterligere tilsettinger i 4 stipendiatstillinger

Etter dette er det som nevnt ovenfor et underskudd på kr 334.000 som må dekkes inn ved innsparinger, og disse innsparingene må økes ut over dette dersom det skal være budsjettmessig dekning for midlertidige tilsettinger.

Det arbeides aktivt med å skaffe ulike former for ekstern finansiering for stipendiater som leverer avhandling i 2009, og dette vil bli trinnvis avklart i løpet av vårsemesteret. Det er derfor på det nåværende tidspunkt uklart hva som blir resultatet av disse prosessene, og dermed også hvor mye lønnsmidler det vil være behov for med sikte på å kunne engasjere de aktuelle stipendiatene som universitetslektorer fra 3 – 6 måneder. Det synes imidlertid urealistisk å kunne dekke inn alt dette ved eksterne midler. På den annen side er vi opptatt at fakultetsstyret ikke skal gjøre forhastede vedtak som i ettertid skulle vise seg at de ikke var påkrevd. Vi vil derfor til dette møtet bare fremme konkret forslag reduksjon av undervisningen pr studiepoeng på norsk-språklige spesialemner fra 2 til 1.5 t høsten 2009. Dette reduserer overforbruket til kr 235.000 som vi inntil videre foreslås dekket gjennom tilsvarende reduksjon av fastlønnsbudsjettet, ved at anslaget over permisjoner er økt fra 2,5 til 2,8 årsverk. En har siden møtet 16. desember blitt kjent med permisjoner i til sammen 4 måneder i 2009.

Samtidig ønsker vi å signalisere at dersom det blir aktuelt å iverksette mer omfattende innsparingstiltak i form av å erstatte storgrupper med forelesninger på 2. – 3- studieår eller seminarer med forelesninger på 4. studieår, mener vi at en slik omlegging bør gjøres gjeldende for hele studieåret 2009-10. Det vil være uheldig å gjennomføre hele innsparingen på de kursene som går ett semester. En slik innsparing bør spres på alle kursene gjennom et helt år, for å kunne gjøre belastninge på de enkelte kursene minst mulig og sikre likebehandling.

5. Budsjett - kostnader for 2009

Ut fra de vurderinger som er gjort ovenfor, vil fakultetet få følgende kostnadsbudsjett:

			Årsbudsjett 2009
Sum investeringer			500 000
Sum lønn			71 501 000
Sum Driftskostnader			5 006 000
Sum interne transaksjoner			11 608 000
Sum Kostnader			**88 615 000**

Forutsetninger i budsjettet:

Fastlønn

Fastlønnsbudsjettet slik det nå foreligger inneholder foruten lønnsutgifter for stillinger hvor det er foretatt tilsetting, også lønnsutgifter for de førsteamanuensisstillinger og stipendiatstillinger som er omtalt i dette notatet. Det er foreløpig ikke satt av penger for å kunne engasjere stipendiater som leverer avhandling, som universitetslektorer, for en avgrenset periode.

Videre bygger fastlønnsbudsjettet på følgende forutsetninger:

- Totalt 33,6 månedsverk fratrekkes på grunn av ulønnet permisjon, avgang, overgang til prosjektfinansiering, m.m. ut over det vi kjenner til. For hvert årsverk som trekkes fra er besparelsen anslått til kr 800 000**.** I 2008 utgjorde slike ”ukjente” permisjoner eller avganger ca 15 månedsverk.
- Anslag på samme antall månedsverk fødselspermisjon i 2009 som i 2008 er også trukket fra
- En lønnsøkning fra 1. mai 2009 på 2,5%.

Løslønn:

- Det er budsjettert med lønnsøkning på løslønn fra 1. mai på 2,5%
- Det avsatte beløpet bygger på 2008 nivå på avlønning til undervisning og sensur, og er fratrukket vedtatte innsparinger for kutt i sensur og i strafferett og for de kutt som foreslås på valgemnene i dette notatet.
- Det er lagt inn dagens nivå med 12 mnd stud medarbeidere i 50% stilling til infosenteret (0.5 årsverk)
- Det er lagt inn dagens nivå med 36 mnd vit.ass i 50% stilling. (2.5 årsverk)

.

Drift/investeringer:

- Det er satt av kr 200.000 til nytt inventar i forbindelse med innflytting i byggetrinn II.
- Den økte husleien er lagt inn
- Bokkvoten er lagt inn med kr 0,- mot anslått forbruk i 2008 på kr 330.000.

Egeninnsatser:

- Netto bidrag er lagt inn med kr 750.000 (fakultetet mottar kr 100.000 i støtte for hver stilling på prosjektet "The Principles of Criminal Law and the Development of the European and International Criminal Law").

DB:

- Budsjettet inneholder forventede DB-inntekter på kr 300.000 fra nye, ikke innvilgede prosjekter

Annet

- Tilbakebetaling av overforbruk i 2008 er ikke lagt inn
- NFR-prosjekter er per i dag ikke fullfinansierte, og hele tildelingen går derfor til å dekke lønn og overhead. Ingen NFR-prosjekter kan belastes med reiser og driftskostnader på prosjektet med mindre det er innvilget ekstra midler til dette fra NFR. Dersom prosjektet ikke har slike midler må det skaffes fra andre finansieringskilder, for eksempel FU eller søke eksterne midler. De som har NFR-bevilgning på frie midler, kan fortløpende søke NFR om reisestipend for PhD-stipendiater. Det er viktig at den muligheten utnyttes.

5.1 Investeringer

				Årsbudsjett 2009
4 varek.	4000	Budsjett varekostnad		0
	4721	Datautstyr, kjøp		300 000
	4733	Inventar, kjøp		200 000
	4799	Ikke plassert utstyr		0
Sum investeringer				**500 000**

Fakultetet vil gjenbruke så mye av inventaret i fra Folkets hus som mulig, men det er satt av kr 200 000 til nytt inventar og annet utstyr i JUS 2. Dette forutsetter tilskudd fra universitetet sentralt, og dersom fakultetet får sin prosentvise "andel" av den sentrale avsetningen, kan avsetningen på kr 200.000 sannsynligvis reduseres

Mens det tidligere har vært investert 0,8-1 mill, var 2008 med kr 200.000 et "unntaksår" når det gjelder investering i datautstyr. I 2009-budsjettet er det lagt inn kr 300 000 til formålet som anses som et minimum, og forutsetter vesentlig større avsetninger fra 2010 til utskifting som har vært stilt i bero siden 2007. Universitetet har i sin bevilgning øremerket kr 2.088.000 til investeringer.

5.2 Lønn

				Årsbudsjett 2009
5 lønn	5000 Kostnader for arbeidskraft, budsjett			0
	5001 Fastlønn vitenskapelige			22 125 000
	5002 Fastlønn teknisk/administrative			9 313 000
	5003 Fastlønn rekruttering (stip/p.doc)			9 757 000
	5011 Lønn ekstrahjelp			576 000
	5021 Lønn bistillinger			399 000
	5051 Overtid og tillegg ubekvem arbeidstid			20 000
	5053 Faste tillegg			168 000
	5081 Påløpte feriepenger			6 148 000
	5091 Periodisering av lønn			0
	5121 Undervisningshonorar			4 483 000
	5131 Lønn sensur			3 946 000
	5141 Lønn bedømmelseskomite (FU)			350 000
	5161 Andre godtgjørelser			100 000
	5162 Godtgjørelse ikke feriepenger			0
	5211 Fordel EK-tjenester			25 000
	5241 Rentefordel			0
	5251 Fordel gruppelivsforsikring			72 000
	5298 Refusjon rentefordel			0
	5299 Motpost naturalytelser			0
	5301 Honorar styrer, råd og utvalg			20 000
	5352 Trekkfrie stipend/reisestipend			0
	5373 Lønn bedømmelseskomite utland (ikke aga)			200 000
	5391 Selvstendig næringsdrivende			175 000
	5401 Arbeidsgiveravgift av lønn			7 241 000
	5402 Arbeidsgiveravgift av lønn PA			0
	5411 Arbeidsgiveravgift av påløpte feriepenger			1 242 000
	5421 Avsatt pensjonsinnskudd, arb.giv. andel			5 752 000
	5431 Arbeidsgiveravgift av påløpt pensjonsinnskudd			811 000
	5801 Refusjon av sykepenger - lønn			-900 000
	5811 Refusjon fødsels- og adopsjonspenger - lønn			-400 000
	5831 Refusjon av sykepenger - aga			-127 000
	5901 Gaver til ansatte			5 000
Sum lønn				**71 501 000**

Forutsetningene for fastlønns- og løslønnsbudsjettet er presentert tidligere.

5011 Ekstrahjelp. 50% stilling i infosenteret. 36 månedsverk med vit. ass. i 50% stilling.

5121 Undervisningshonorar. Det vises til kommentarene under løslønnsbudsjettet ovenfor

5131 Sensorhonorar. Avsetningen bygger på anslått forbruk i 2008, og med fratrekk for foreslåtte innsparinger

5141 og 5373 Bedømmelseskomiteer. I 2009-budsjettet er det avsatt kr 550 000 til bedømmelses-komiteer, opp fra 330 000 som er prognosen for 2008. Beløpene er eksklusiv sosiale omkostninger.

5161 Andre godtgjørelser. Sekretær JSU.

58xx Refusjoner. Bygger på erfaringstall fra 2008.

5.3 Drift

		Årsbudsjett 2009
6-7 adk.	6000 Andre driftskostnader, budsjett	0
	6004 Avskriving elkraft	0
	6012 Avskriving inventar	0
	6015 Avskriving kontormaskiner	0
	6017 Avskriving datautstyr	0
	6018 Avskriving audiovisuelt utstyr	0
	6019 Avskriving tele- og annet komm. utstyr, kjøp	0
	6300 Leieutgifter faste kontrakter	503 000
	6361 Daglig renhold	43 000
	6521 Kjøp Datautstyr	0
	6540 Kjøp inventar	0
	6625 Serviceavtaler, kontormaskiner	325 000
	6720 Konsulenttjenester, kjøp	400 000
	6800 Kontorrekvisita	280 000
	6802 Datarekvisita	65 000
	6831 Kopieringsutgifter, eksterne	100 000
	6840 Aviser, tidsskrifter	25 000
	6842 Publikasjoner	20 000
	6844 Bøker	0
	6861 Kursavgifter	35 000
	6862 Konferanse-, seminar- og kursutgifter	230 000
	6901 Mobiltelefon forbruk	60 000
	6940 Porto	110 000
	6971 Annonser/kunngjøringer	80 000
	7130 Reisekostnad oppgavepliktig	10 000
	7140 Reisekostnad ikke oppgavepliktig (refusjon)	1 200 000
	7150 Diettkostnad oppgavepliktig	0
	7151 Diettkostnad oppgave- og avgiftspliktig	0
	7180 Reisekostnader studenter ikke oppgavepliktig (refusjon)	0
	7199 Periodisering av reise	0
	7351 Representasjon ikke fradragsberittiget	40 000
	7352 Bevertning på møter	230 000
	7400 Medlemskontingenter,virksomhet	0
	7410 Gaver til eksterne forbindelser	5 000
	7441 Tilskudd til studentarrangement	140 000
	7442 Tilskudd til studentorganisasjoner	170 000
	7600 Kjøp dataprogrammer/lisenser	5 000
	7610 Rettighetslisenser (kopinor mv.)	650 000
	7799 Diverse kostnader	280 000
Sum Driftskostnader		**5 006 000**

6300 Leieutgifter Leieforhold av Folkets hus som et antatt å opphøre 31/8-09.

6361 Renhold i Folkets hus

6862 Konferanser. Prognosen for 2008 er kr 282 000. Forslag til budsjett legger opp til et strammere forbruk i 2009 enn i 2008.

7140 Reisekostnad All budsjettet reisekostnad er lagt inn her, med eller uten oppgaveplikt. Detaljfordelingen er som følger:

000000 Annet	50 000
260006 Forskerutdanning (FU)	150 000
260009 Bedømmelse	120 000
260020 Vit reiser (FU)	260 000
260030 Dekanus	80 000
260032 Internasjonalisering	270 000

260070 4-5 studieår	270 000

Summen er redusert fra prognosen for reisebudsjettet for 2008 som er på kr 1.570.000 til kr 1.200.000. Budsjettet for 2009 legger opp til at flere arrangement legges til UiB i stedet for til eksterne lokaler.

7351 og 7352 Representasjon og bevertning. Forventet forbruk på disse 2 postene i 2008 er kr 330 000. For 2009 er budsjettforslaget kr 270 000.

7441 og 7442 Studentorganisasjoner. Disse postene er redusert med 90.000 fra 2008-prognosen

Jusformidlingen	kr	70 000
Elsa	kr	100 000
Fadderuken	kr	100 000
Annet	kr	40 000

5.4 Interne transaksjoner

		Årsbudsjett 2009
8-9 annet	9011 Godskrevet overhead (automatisk)	-358 000
	9012 Godskrevet overhead (manuelt)	-3 911 000
	9013 Godskriving av positiv prosjektsaldo fra EFV (bidragsprosjekt)	0
	9021 Godskrevet interne lønnskostnader u DB	-1 450 000
	9041 Godskrevet intern husleie	-300 000
	9051 Godskrevet egen innsats	-4 854 000
	9089 Godskrevet andre inntekter	-190 000
	9112 Belastet overhead (manuelt)	3 060 000
	9114 Belastning i BFV for å dekke negativ prosjektsaldo på eksternt finansiert prosjekt (bidragspro	0
	9121 Belastet interne lønnskostnader u DB	0
	9141 Belastet internhusleie	9 811 000
	9142 Belastet andre interne leieutgifter	0
	9151 Belastet egeninnsats	9 331 000
	9181 Belastet kopieringsutgifter	0
	9182 Belastet kursutgifter	0
	9183 Belastet telefonutgifter	0
	9188 Belastet adm kostn	469 000
	9189 Belastet andre utgifter	0
Sum interne transaksjoner		**11 608 000**

Denne delen av budsjettet synliggjør blant annet transaksjonen til og fra de eksterne prosjektene. På den måten synliggjøres fakultetets egenandel til prosjektene. Normalt skal eksterne prosjekter bli belastet med 40% overhead. I budsjettet er det satt opp kr 10 000 pr månedsverk i overhead. Dette representerer bare 15-20% overhead og tallet for egeninnsats (art 9151), kr 9 331 000) er derfor budsjettert for lavt. Skulle budsjettet hadde tatt høyde for å belaste prosjektene med høyere overhead (se art 9011 og 9012) ville egeninnsatsen måtte økes tilsvarende.

Budsjettert egeninnsats kan splittes slik:

- Egeninnsats til eksternfin. prosj. som følge av høyt lønnsnivå kr 3 477 000
- Egeninnsats små driftsmidler kr 100 000
- Egeninnsats likestilling kr 150 000
- Prosjektet ” The Principles of Criminal Law ....” kr 750 000
- Overforbruk på stipendiatprosjektet kr 4 854 000

Overforbruket på stipendiatprosjektet på 4,9 millioner er et resultat av tildeling fratrukket lønnskostnader. I dette regnestykket har vi også synliggjort kr 10 000 i overhead pr månedsverk, totalt omtrent kr 3 060 000. Denne overheaden godskrives fakultetet, men samtidig økes egeninnsatsen til prosjektet tilsvarende. Dette nullsumspillet har kun ett formål; å synliggjøre egeninnsatsen til fakultetet som er budsjettert til totalt å bli kr 9,3 millioner i 2009.

6. Forslag til vedtak

Dekanus og fakultetsdirektør vil invitere fakultetsstyret til å gjøre følgende

Vedtak

1. *Undervisningen til de norskspråklige spesialemnene høsten 2009 reduseres fra 2 timer pr studiepoeng til 1.5 time pr studiepoeng*
2. *Fakultetets budsjettildeling til den departementsfinansierte virksomheten fordeles på enkeltpostene i samsvar med forslaget i notat av 22.01.09 til fakultetsstyret*

Ernst Nordtveit Dekanus	Eivind Buanes Fakultetsdirektør

22..01.09
LAHO – EIBU -ERN

Vedlegg